چونغر

Ketabton.com

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

سلیمان لایق

د افغانستان د علوموا کادیمي

د ژبوا وادبیاتو علمي او تحقیقي مرکز

پښتو ټولنه

دوهم چاپ

۱۳۶۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا پایه چونغر

انسان دځه لپاره د طبیعت په پېچلې هستي کې دا ستوما نوونکي مزلونه لنډوي. دځه شي په لټه کې دی او ولي له پر له پسې منډو او هلو ځلو څخه لا س نه اخلي ؟

ژوند او په سړي کې د دوام یوه نا پا یه تنده ، د هستېدو یوه مقدسه لمبه ، په نړۍ کې د ټولو رنګونو او آوازونو دهستېدو لپاره کار کوي،تر څو زموږ په کوچنۍ سیا ره کې د پېروونو دسترې هستي او تر هغو د را چا پېر شوي ما حول غوښتنې او د نظم او توازن سنفوني پر مخ بوزي او هغه څه ته چې موږ لا سم نه پې پوهېږو کما ل او جمال ورکړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوچني انسان منـــــدهې او هـــلې ځـــلې د ستړې هستۍ د رشد او تکــــامل د رضابخشونکې جبر د ژوند ناموس دی . سړی نشي دربدلای او طبيعت نشي دربدلای .

د انسان تکل او تفکر ، دهغه منډه او چيغه دستر او نا پايه طبيعت د دوام د ضرورت يوه برخه ده . دی ځان دهستوونکې په مـــقام کې ويني ، نګېري په ځان کې نه ځايېږي او لکه طبيعت نا پايه دی ، رنګونه او عطرونه ، آوازونه او پروازونه او هره هغه ښکلې جلوه چې د طبيعت په اجـــزاوو کې ځپې وهي ، له ده څخه رازېږي او په ده کې ختمېـــږي ، خو واقعيت داسي نه دی کومه منډه چې پيل شوې ده پای نـــلري .هيڅ برېښنا ، هيڅ تالنده او هيڅ حرکت نه ختمېږي ، يوا ځي خپـــله بڼه اړوي او په نوې بڼه او لا نوې بڼه کې ابدي جريان مومي .

د يوه کوچني اور اورکي چونجي دوزرونو رڼا او د ګــــل پر پاڼه ديوې پرخې د ځاځکې ځلا پای او انجام نلري . بلکې د هستۍ په لويه غېږه کې له يوې جلوې څخه بلې ته او له بلې نه بلې ته ځای بدلوي او د ترکيب او تجزيې په ضروري خلود کې د ابديت پر نا پايه واټ باندې لار وهي او د بې انجامه مقصد خواته ور ځغلي .

هغه تاو او تودوخه چې په ما کې دچونغر کوډ ګــــرو جلوو را پيدا کړې ده ، د همدې ابدي جبري تکل او ددې نه تما مېــــدونکي ترکيب او تجزيې د بهير دپر له پسې ځپو د لايتناهي ځاځکو يو واحدفرد دی . داسي فرد چې کله لکه اوښکه دغمونو او دردونو راز سپړي او کله لکه شبنم د ګلپاڼو په رنګينه غېږ کې رغړي .

چونغر ځاځکی دی خو لکه زه ، لکه انسان نا پايه دی . هغه به ترکلونو کلونو زموږ دښېې رنګونه او عطرونه د مستقبلونو له را غوړېدونکو رنګونو او عطرونو سره ترکيبوي او نن ته به په سبا کې دوام ورکوي .

سليمان لايق

۱۳٦۱ر۵ر۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطنه

اې زمـــــا ښـــکلي وطنه زمـــــا تنه
زما کوره ، زما گوره ، زما عـــــدنه
چې ناارام شم ته مې وياړې ، ته مې نازې
ستا زانـــــگو د باباغېږ د مـــور لمنه
زما په ډډو دگلانـــــو پا لنګ لگي
که هر څومـــره د ستا خاوره شي اغزنه
په درو کې ، په سيندو کې ، په رغو کې
په هر گام کې دې د ژوند سندره پلنه
هره تيږه دې له شور او زوره ډکه
د فـــــرنګ د يرغـــــلو دندان شکنه
ستا په ښنو کې سپېلنی شم وياړنی شم
اې زمـــــا ښـــکلې وطنه ، زما تنه !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو کوره

اې د اشيا تاجه د لرغونو عظمتو کوره
گران افغانستانه، د زړه سره، د پښتو کـــوره
مينه دې خوځېږي زما په شعر کې څپې څپې
اې د لوړو غرونو او سيندونو او درو کـــوره
ستا په طبيعت کې، طبيعت هم رزمي شوی دی
اې د سېلاوونو او واورينو توفانو کـوره
هره لوېشته خاورې دې کتاب کتاب خبرې دي
اې د روايـــــاتو، مذهبو او ترانــــو کوره
ښـــاد دې يې، آزاد دې يې، ودان دې يې!
کور دامنيت دې يې، کعبه دهر افغـــان دې يې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلمي ته

راوزه، له دردو او ارمـــــانو سره راوزه
له عـــلم او له کتاب او له فکرو سره راوزه

له گوټ دانزوا نه چې کلونه پکې ناست وې
د ژونــــد د حقيقت له فلسفو سره راوزه

فرصت د ځغلېـــدو بيا زمـانې درته درکړی
ميـــدان د امتحان ته له جلـــوو سره راوزه

غـــوړونه له زړو زړو خبـرو ستړي شوي
له نويو مضمـــونو او ترانــــو سره راوزه

ددې ښـــکلي وطن دنيمـــگړتيا وو تلافي ته
له عشق او له وفـــا او نهضتـو سره راوزه

اې ځـــوانه اې افغـانه اې دعصر رازداره
له بشپړ حــــرارت او له لمبـــو سره راوزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملګرو کاروان

په په مشرق کې بيا روان دی توفان ورو ورو
ځکه خوځي مې په زړه کې ارمان ورو ورو
د افغـــان دوحدت سېـــــل راروان شوی
پرې ډوبېـــــږي وطني پرنـــګيان ورو ورو
د ژونـــــد باد له ابا سينه راخو ځېـــږي
خوځوي د بـــاغ د حـورو زلفان ورو رورو
بيـــا په زړه د هنـــــدو کش کې اور بلېږي
ترې تاوېـــږي دوطن پتنـــګان ورو ورو
نه پوهېـــــږم زمانه په څه تدبيـــــــر ده
چې را باسي له رمې نه لېــــوان ورو ورو
له نـــاوې د آبا سيـــن تر آمـــــو سينه
را غوړېــــږي زما دهيلو ګــلان ورو ورو
دا ويــــران ويجـــاړ وطن به ګلستان شي
چې پې اوري زما داوښــکو باران ورو ورو
زړه مې ځـــکه دوصـــال له ميو مست دی
چې ځوځېږي د ملــګرو کاروان ورو ورو
د «لايق» د سينې تـــــاو به بهــــــر نشي
څو پاخه شي دغه نوي ځـــوانان ورو ورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خولو باران

ژړوي مې تېر يادونه د شباب
زه كه څه يمه د غرونو ځيږ افغان
يو ځل دومره مهلت را كړه چې اوبه كړم
ستا د شونډو په شربت تږى ارمان
پرېږده پرېږده چې راوسپړي گلونه
دا تېره تېره اغزي د بيابان
كه لا سونه د باغوان واى خو ځېدلي
لا په خوابه دابېديا وه گلستان
هره لوښته يې د مينې منزلگاه وه
داوطن چې اوس لوڅ شوى په دا شان
هره تيږه د وطن بچوته ژاړي
خو افسوس چې څوک يې نه اوري فغان
دلړمو او مارانو په ځاى پرېږده
پرې خواره شي سندرغاړې بلبلان
هره څنډه به يې رشك د فردوس شي
كه پې سم شي د خولو گرم باران

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلي دېوې

دا اورونه په بېـــــدياوو کې بلېــږي
که د سرو گلو غوټۍ دي چې غوړېږي؟
د خـــــاټولو قافـــلې دي رارواني
که د سرو ميـــــو پيالې وېشلې کېږي؟
نوي نوي قـــــوتونه، آرزوگـــانې
په رگـــو د بزگـــــرانو کې نڅيږي
څوانه گوره چې فرصت درنه لاړ نشي
زمـــــانه انتظار نه باسي تېرېږي
د وطن فضـــــا هوا او د ښتې غرونه
د زلمــــــو له ارمانو سـره سمېږي
زمـــانه به پرده پورته کړي له کاره
د زاهـد زړگی که چوي که ويليږي
چې په سر کې يې هوس د مستۍ نه وي
هغه کـــام نه پورته کېږي، نه رغېږي
پسرلی به نـــوي زېـري راوړي
چې د فکــــــر مسيحا پکې خوځېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپنجشېرباز

خـــــومره زړوردی دا دغــــرونو د پنجشېرباز
زړه له زمــــري باسي په منــــگولو دا سرتېرباز
ما دخنـــــج[۱] د پا سه په ډبــرو کې ليد لی دی
يوه رپ کې د ستــــرگو، له نطره شي بيا تېرباز
زور يې دسېلاب ، منډه برېښنا ، حمله يې تندر ده
ستر مظهــر دخلکـــو دقدرت دی دغه هېر باز
ژرنده دآسمان يې که د سر په کـــاسه وگرزي
ټيټ به نشي چـــاته دا مغـــرور دغه دلېرباز

۱ ــ په پنجشېر کې يوه دره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکباب بوی

زړه مې په دردو کې بنــــا کړی پېـــــچ و تاب
نه پوهېــږم اور دی، که جنــون، که انقــلاب
اوري له قلــــمه مې دردونه په خبــــــــرو کې
وو ایه ناصحه څنـــــګه بند کــــړم دا حساب
ورانه میخــانه کــړې نه پوهېږم څه پې شوي دي
ولي پـــــکې نشته نه ســـــاقي او نه خــراب
نه دلته په جوش او په مستۍ کې څوک نڅا کوي
نه پکې مطـــــرب شته نه مــــــلګري نه رباب
نه هغه صـــــوفي شته چې صفا د بایزیـــــد لري
نه هغه شیطـــــان شته چې آدم یې که خــراب
لارې د مسجـــــد او میخـــانې دواړه تړلې دي
نشته دی توفیـــــق نه دثـــواب نه دعـــذاب
نه په دې چمن کې یو شین ډکـــــی د ګیـــا وینم
نه په دې بستان کې یو بلبــــــل او یا ګـــلاب
زړونه یا سینې دي د حرمـــان په لمبو سوې دي
بوی که چېرې جګ شي د وریت شوي یا کباب

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون زلمی ته

گرزه مــــــــلا تړلی له وســـــلو سره
جـــــار دې شم زلميه له پښتـــو سره
زړه د دښمنـــــانو دې لـــړزانده وي
ستــــــا د شجاعت له زلـــزلو سره
خــــــاوره د وطن بې میـــو مسته ده
ستــــــا داحساساتو له څپــو سره
زما قــــــلم او ژبه دتر خــاورو شي
سم که نشي ستـــــاله قد مـــو سره
پل کېږده چې ستـــر گې درته کېږدمه
زړه ســــره ، له سر او له لیمـــو سره
فخر کوه خــــانده چې درجار شمه
داوطن د تـــادی لوړو غـــــرو سره
گرمه کړه گــــــرمي دخپلوا کی پسې
اې د اور بڅـــــــر کې له لمبــو سره
باز که ستــا په کور بې ځایه والوزي
وبه سوځي ځــــــاله له بچــو سره
جاردې شمه، جاردې شمه، جار دې شم
جـــــار دې شم زلمیه ، له پښتــو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړورزړه

که لايق د خپـل هيواد وفادار نه وای
هسي رنګه به هېـر شوی او خوار نه وای

که مې زړه د زړورو په لارنه تـلای
هر طرف به پې د تورو ګــوزار نه وای

که مې غبرګ د خلکو نه وای اوچت کړی
د تورونو په چپــــا و به آزا ر نه وای

شــاعریَ ته به مې لا س نه و ور وړی
که مې قــا م سره د زړه ا ختيا ر نه وای

زمــــانې که زما درد وای ازمــويلی
هسي رنګه به سا کت او کــــرار نه وای

ما به څله زړه نيوو د اور لمبـــــو ته
که له ژوند سره مې خيال د قمار نه وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

قافله

بې مطلبه بې مطلوبه هره خوا وهي گامونه
نه پوهېږم کوم پلو ځي دا زموږه کاروانونه

په دې گڼې قافلې کې نه مجنون شته نه ليلا شته
چا ته يوسو ارمانونه ، چا ته وژاړو غمونه

په دردو يو اخته شوي، نه طبيب شته نه دوا شته
څه بې ځايه کېښېد لي دا زموږ زاړه دردونه

کاشکې نه وای يو ځای شوی له دې ورانې قافلې زه
يا بدله وای دا ځمکه او يا نور وای دا کلونه

ويښ به نشي دغه قوم که نغمه شم سر تر پايه
که رباب غونډې گويا شي د لايق د زړه تارونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکو بیرغ

د فکر په تالـــــــونو کې زنګېـــــــږمه زنګېږم
دغم په دریابــــــــونو کې غرقېـــــږمه غرقېږم
چې وینـــــــــو د بې دردو کې ونشوم لمبېدلی
په اوښـــکو کې مې پرېږدي چې لمبېږمه لمبېږم
ناصحه زما لمبو ته غرض مه کړه غرض مه کړه
ما پرېږده پخپل اور کې چې سوځېږمه سوځېږم
آدم یم د درخو په لـــــور بې واکه بې اختیاره
روان یم په دې هیـــــــله چې رسېـــــږمه رسېږم
دقوم په دماغ کې چې کـــوم نوی توفان راشي
د شعر په جـــــــامه کې زه نخښـــــــږمه نخښېږم
د خــــــلکو د قدرت په لاس لوېدلی یو بیرغ یم
د دوی په احساســاتـــــــو کې رپېــــــږمه رپېږم
زه څه یم دا اولس دی چې هر لورې ته مې بیایي
د دوی تر ارادې لانـــــــدې خوځېږمه خوځېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصرساز

بيا ساقي راغلی ترخـــــو ميو ته بلل کوي
اوريې په پيـــالو کې اچولی ازمويل کوي

سازنن بل آواز، بله نغمه، بله مــــزه لري
عصر زېږولی د ذوقـــونو سمــــول کوي

فصل د گلونو د اشيا په لـــوړو غرونو کې
غلی خو ځېدلی د کامــونو خوځول کوي

خوند د زاهـــدانو له تقوا څخه وتلی دی
زهـــد ريايي شو دزهـــادو شرمول کوي

دا بـــلاا نسان بيا په رگـــو دکائناتو کې
ورو ورو لگيا شوی د اسرارو لټول کوي

هيلې دوطن دولسونو زمــــا په شعر کې
نويو ارمانو ته دفـــــکرونو اړول کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله منه مینه

په بهانو مې له خپــــل ځانه شړي
چا ته ګیـــــله چـــاته ژړا وکړم

پخپـــــــله سهو نه پوهېــــږمه زه
د کــــــومې عفو ې تمنــــا وکړم

نه مې مني او نه مې زړه راکــوي
چـــا ته شــکوه ددې بـــلا وکړم

لېـــونی زړه مې نه صبر پېږي ورونو
چـــــا سره کېنمه ســــــلا وکړم

رقیب زمـــــــا د عمر غم خـوړلی
ژړا د نن که د سبـــــــا وکــــــړم

اشنـــــا بېلېــــــږي ، زړه اشنا لټوي
عذر د زړه که دا شنــــــــــا وکړم

په دې بې درده دنیـــا ګی کې ربه
له چـــــــا نه هیله د وفــــا وکړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي لاس وړه پيمـــانې ته چې ځنډېږي
د زمـــــان قـــــافله درومي نه درېږي
څو چې ستـــر ګې وازوو بهار به نه وي
ځواني خوږ شاني يو خوب دی او تېرېږي
نه په عمـــــر څه بـــاور شته نه په حسن
څوک خبر دی چې سبا لمر به پې خېژي
خــــام حريف د خم مدار ته منتظر دی
بدمستي د تاک په پــــانو کې نخېږي
خوبان خوشي خپـل جمال ته غره شوي
د ګـــــل پاڼه په يوه سپـــــلۍ رژېږي
هغه لوښی چې کـلال د زمان جوړ کړي
خامخــــــا به د هغه په لاس متېــــــږي
ساقي راکــــړه پيمانه پروايې مه کړه
ښه پوهېـــږې چې څه کېږي هغه کېږي
د زاهـــــد داکــــردې او جفــــا ګانې
تش په ميـــــو عــــلا جېږي او هېــــرېږي
ژر مې مست کړه چې فضول عقل مې وژني
دافضا مــــــا لره تنګه کېـــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ عمر

څو غوټۍ ورته خنـــــد لې بهار تېر شو
لا مســکا يې کړې نه وه چې وار تېر شو
د شپبو د تېـــرېدو په هنــــګامه کې
ژوندون ستر ګې خلاصولې قطار تېر شو
ما پيـــاله پورته کوله چې ځان تود کم
زه لا نه و مه تود شوی انــــګار تېر شو
رنځور زړه مې رغاوه د يار په ستـر ګو
د بريښنا په منــډه يار او بيمار تېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقانه تپوس

ما ویل په پښو مې درست جهان درپسې وغوښت
دې ویل آگا یم په دې دربدرو زه
ما ویل زخمي زړه به مې څوک دارو درمل کړي
دې ویل په ښکلو او خوږو خبرو زه
ما ویل درست عمر مې په داد او فریاد تېر شو
دې ویل پوهېږم په دې بې اثرو زه
ما وې په سینه دې دوه کوترې دې رپېږي
پرې مې ږده چې لو بم پې دې دوو کوترو زه
ورانه له خندا شوه وې یې: نه نه نه نه نه
څوک به درنکړم ددې دوو وزرو زه
ما ویل که مې شوم کوم نظر به مې ژوندی کړي
دې ویل په دغو دواړو جادوگرو زه
ما وې رقیبانو را تریخ کړی زما کام دی
دې ویل چې خوږ بې کم په سرو شکرو زه
ما ویل زما په گرېوان نشته مرغلرې
دې ویل جړاو بې کم په مرغلرو زه
دې وې ملایان زموږ په مینه خبر شوي
ما ویل خبر یم په دې بې خبرو زه
دې ویل په ښار کې وفادار ملگری نشته
ما ویل چې خیر دی د غرو کمرو زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق دریاب دی

بیا لیـــــــلا د چاپښو ته غـــــــوږولې سلسلې دي
چې نسیم له غـــــــرو را وړې دعنبرو قافـــلې دي

زړه مې پرېښوده فریاد ته، بې فریاده زړه به څه کم؟
سرنوشت دعاشقـــــــانو همدا سوې غلغـلې دي

بېـــگا خوب کې بې سببه ، له سپوږمۍ نه وېرېدمه
گوندې بیا دیار په زړه کې پیدا شوې څه گیـلې دي

په مستۍ کې ســـــاقي و وې: تشوئ یې تشوی یې
که څه شته دي په دنیـــــا کې دا د میو قلقلې دي

بلبل وینې غورځـــــولې د گـــــــــلانو پر اغزیو
پتنـگ وویل په اور کې: دا اولې مرحــــــلې دي

اې زما لېونی عشقه ځـــلاند اوسه ، ژوندی اوسه
هر مشـــــکل دې لذتونه ، هر آفت دې حوصلې دي

عشق دریاب لایق حباب دی په هر موج هره شېبه کې
ټکـــرونه، تندرونه، محشرونه ، زلـــــــزلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو اجاره دار ته

د پښتو اجـــــاره داره، بيــــادې څه دام غوړولى
بيا دې کوم يو ايسار کړى، بيـــــادې کوم يو کړولى
بيـــــا په زړه کې چاته گوا ښې، بيــا دننه چاته اېشې
بيـــــا دې څوک په نښه کړى ، بيا دې کوم يو نړولى
ته په خود يې که بې خود يې، دا په څه شي لوبې کاندې
دغـــــه ژبه د ملت ده ، نه د هـــــــــرې نښې څلى
مه له ځانه څه ترې باسه ، مه له گېـڼې څه ور باسه
دا بنيــــاد دپښتنو دى ، ډېر منــــــلى ډېر سپېڅلى
هر زلمي ته مه خرنډېږه، پخپـــــــل فکر مه ټينگېږه
زمانه لـــکه سېلاب ده، وړي هر زوړ له کــاره تللى

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې هيلو!

لرې شئ اې هيـــــلو له مـــالرې شئ
وتښتئ، پردۍ شئ، مـــــرورې شئ

مه ژاړئ زمـــــــا په دردو مه ژاړئ
اې زمـــا غريب سترگـــو ډېرې شئ

اوښـــکو زما له سترگو څخه والوزئ
غـــاړو کې دنورو مرغـــــلرې شئ

اې زما دژونـــــد ترخو ترخو غمـــو
وخوځئ شعرونه شئ، خبـــرې شئ

اې دخـــــلکو هيــلو زما په شعر کې
پورته شئ آسمـــان ته لرو برې شئ

تندر شئ، برېښنا شئ، سېلاوونه شئ
تورې تورې وربځې شئ، څپرې شئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښتی بخت

زړه مې په غمــــونو کې گــډ پرې بېتابي کوي
سېل مې له لېمو نه را روان دی خــــرا بي کوي

هيله لېـــونۍ شوه، ړنگه بنــــگه بې جلبه ځي
نه منې خبـــــرې مې پيښې د شــــــرا بي کوي

سامې ښکته پورته ځي، نغمې د سوزو سازوهي
ژونـــــد نارامه کړې ده پيښې دربـــا بي کوي

وســـوله سينه مې د دردونوله گـــرمۍ ځخه
لارترې ورکه شوې سوځــــول د کبابي کوي

لارې د سارا او د ځنـــــــگل دواړه تړلې دي
عقل گمـــــرا شوی ادعـــــا د نوا بي کوي

زه لايق د هسي بدبختـــۍ او جفـــــا نه ومه
بخت په بله مخه اوښتــــــلی خـــرا بي کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند فکر

د گـــــل خنـــداماته ژړا را ولي
ستر گو ته شونـډې د ا شنا راولي

د پروانې تـــــرا یرو و گـــــــرزمه
چې بــــوی دمینې او وفـــا راولي

ســــاقي په مستو لبـــــونیو کتو
مستان بې میـــو په نځــا راولي

د میخــــا نې دا ننـــــــي دودونه
زلمـــــــوته هیله دسبـا راولي

نوي خیـــالونه هدیرې ته زموږ
دژوند لپـــــــاره مسیحا راولي

دعا شقـــا نو ژړه او مات رنگونه
فر عـــــون د مینې ته موسا راولي

لا یق خپـل کام ته د ادب په ژبه
فــــکر دژوند او دبقـــا راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهد شکن ښایست

ستا د حسن په سپېـــــدو کې خوځېـــد لې زلزلې دي
د آسمــــــان له سخته زړه نه پورته شوې ترانې دي

نه پو هېږم څه محشر دی ستا د ستر گو په گردش کې
چې یـــا ران یې نېشه کړي بې د میـــو له پیالې دي

ستا د سرو سترگـــو له تاوه کباب شوي لړمـونونه
دا لالونه که یاقوت دي، که سکـروټې که لمبې دي

هر ښایست چې تجلی کړي زما په شعر او اندېښنو کې
ستا د تیـــو یا د سترگـــو یا د زلفو کرشمې دي

ستا له هسې جلوې جار شم چې زاهد یې په ملامات که
کړنگـــولي یې جامونه ، ننگــــولې میخـــانې دي

څه به هڅه د طاعت کـړم ، څه به هیله د جنت کړم
ښه پو هېږم ستا په عشق کې تورې شوېې خاتمې دي

لایق دومــــره ساده ندی چې دوصـــل تمه دار شي
ستا دغېـــږې په ارمان کې ډکې شوې هـد یرې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشي طبعه

نه منت د خـــرابات وړي نه مننه د حــــــرم کړي
څه وحشي طبعه لرمه چې له ټـــولو څخه رم کړي

د ملـــــگرو خامي هیلې هغه چارې په ما کـــاندي
چې تبۍ یې په غنــــم کړي حرارت یې په شبنم کړي

زړه مې بس چې د یـــــارانو ځان ځاني آزرده کړی
نه د چا په خندې خــاندي ، نه د چا په غمو غم کړي

د صحرا له سره شفق نه د جنـــــون پیغـام رارسي
په آدم چې مینې وکـــړې هغه چارې په ما هم کړي

پریشان تو فـــان خوځېږي د درخـــو د څڼو موج کې
را ته ښکاري دا سېلاب به زما د زړه خونه برهم کړي

گوشمالي د حـــــوادثو هغه چارې په ما کـــاندي
لکه گوتې د مطـــرب چې د رباب په زیرو بم کړي

ساقي مــــړ کړم حسرتونو ، خاورې شویو ارمانونو
یوه ترخه پیمانه را کړه گوندې وي چې څه مې تم کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلانو بستر

بیا مې ساقي ولید د خیالونو په خـــوبونو کې
بیا دجنت حورې راته نا څې په جـــــامونو کې

زه د ســـــکند ر دآیینې څه ګــــــدا نه یمه
زه هر څه لیدا ی شمه د ښــکلو په مخونو کې

غـــرونه که لا لونه شي طلا شي او زما شي بیا
نه ارزي پدې چې ځواني تېره کم غمونو کې

زه که می پرست نه یم نو څه به شم او څه به یم
څه پسې به ګرزم د مړې خورې په رګونو کې

زانګم د سپوږمۍ په تنا وو کې له جانان سره
خیـــــال چې را سره شي د نښې په جنتونو کې

کله چې د یـــار په سودا پرېوزمه ویده شمه
اوږم په ګـــلونو کې را اوړم په ګـــلونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور جامونه

ستا په یاد چې پیمانه کړمـــــــــه او چته
ټول غمونه کې ښکاره شي جام جم شي

دعشق هـــــره ترانه چې له مـــــا وزي
د سرو وینـو په لار ځي د زړونو غـم شي

هـــــر یو ګل ته چې د مینې مـــــوسکا وکړم
لاغـــوټۍ وي چې د بل سړي حـــرم شي

عشق د هـــــر عشرت پرسته مقـــام ندی
عـــاشق هغه چې د اور لمبـــو ته تـــم شي

زه د هجــــر دتوفـــــان یاغي مارغه یم
هـر یو تندر چې راکــــوز شي ما ته سم شي

دا زما تور سرنوشت ګـــوره په څه دی
څوک چې زړه ته رانیږدې کم په ما ګرم شي

نه به مـــــخ د مصیبت له مـــــا نه واوړي
نه به جنــــګ له خپل تقـدیره زما کم شي

جګي جګي ســـــا قي را د اور جامـــــــو نه
ګونـــــدې غم زما د زړه د ټول عالم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښني

يا زما ستـــــرگي ښـــــکلا نه پېژني
يا په دې عصــــــر کې ښـــــکلا نشته

ساقي که هر څومره پيالې کړنگوي
خــــو د يارانو اشتـــــــها نشته

پدې سړو سړو ذوقــــــو کې مگر
څاڅـــــــکی دمينې او وفـــا نشته

يــــواځي پـــــــاتي يم ژړا راځي
په دغــــــو خـــــلکو کې اشنا نشته

تورې په تېــــکو کې زنـگنې شولې
توان د جهـــاد او د غــــــزا نشته

په دې نوکــــاره حريفانو کې هېڅ
فـــــــکر د ژوند او د بقــــــا نشته

په دغــــــو سوځنده لمبــو کې ربه
يوه گــــــوشه د انـــــــزوا نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګيله

زمـــــا دردونه که دوا نلـــــري
د تـــــا ښايست هم څه بقـــا نلري

د پيغلتوب په شرنګ مغروره مه شه
دا يوه برېښنـــــا ده او وفـا نلري

ما ته وعدې د نن سبـــا مه کوه
عمـــــر مهلت د نن سبـــــا نلري

ستر ګې چې ژاړي ګناهکارې ندي
د غـــــم چينې بله متـــــا نلري

لېـــــونی زړه مې وايه چــا ته بوزم
هغه بل لـــــوری بې له تـــا نلري

زمـــــا د صبر پيـــا له ډکه شوله
د تا عـــــذرونه انتهـــــا نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو یار

آ شنا ساقي شه چې خمـــا ر لرمه
د زړه په سر د غم غبــــــا ر لرمه

ما ته د حـــــزم نصیحت مه کوه
زه له خپل ژوند سره قمــا ر لرمه

له اوره ډکې کړه پیـــــالې د میو
چې نن دســــــــولو انتظـا ر لرمه

له وښیـــــــــا رانو تښتېـدلی یمه
له لېــــونیو سرو کـــــــار لرمه

ملا که ویاړي د جنت په حورو
زه د دردونو ا فتخـــــــــا ر لرمه

لکه ډېـــوه سوځم او ژوند کومه
کاروان د اوښکو سره لار لرمه

له دې نازکـــو خیـــا لونو سره
د ګل په پـــا ڼو کې مـــزار لرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مروره زړه

زړه مې ویلې کېږي له کــوګله ځي
نور دژونــــــدانه له دې مشله ځي

عصر بد هـــــوادی وفا نـــکوي
څه چې له مـــا ځي له دې کبله ځي

وا يي محتسب اختیـــار نشته دی
هر څه چې روان دي له ا زله ځي

وســــوم د دردو له انتظار څخه
میــــــل مې جنون ته کله کله ځي

وايي چې کوږ بار مزل ته نه رسي
دلته بې درنـــګه تر مـــــزله ځي

زړه مې مـــــرور دی له مــلګرو نه
هرې خـــوا ته تښتي له کـابله ځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان له جهان

په زمـــــا زه دې ښه پو هېــــــــږمه زه
بيــــــا دې په دام کې نه بند يـــږمه زه

يو ځـــــل چې والوتلـــــــم وا لوتمه
بيــــــا دې پهلـــــوبه نه غولېږمه زه

په تزويرو دې را ستـــــون کړی ومه
اوس په ځنځيـــــر کې نه تمبـــږمه زه

بيـــــا په خــــوږو کې زهـــر مه را کوه
اوس وښيــــار شوی يم پوهېــــږمه زه

ځمه او ځــــــان لره جهـــــان لټوم
ستـــــا په جهـــــان کې نه اوسېږمه زه

که مې په زړه کې ستـا تصوير وخوځي
د غــــم په اور کې به يې سيــــــزمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروتلی عشق

ډېر کـــــلونه تېر شول چې له تا نه جلا شوی یم
وړی اند ېښنـــــو یم مجسمه ســودا شوی یم

هر گل چې خنـــدلي یو ځل ما ورته ژړلي دي
هر اور ته پتنـــگ هرې غنچې ته بورا شوی یم

هر څو که زمـــــا گنـــــا له تا سره لا پټه ده
څه وکړم مگر چې خپل ضمیر ته رسوا شوی یم

نورو که خنـــدلي خپل اقبال ته یې خندلي دي
زه خپـــلو غمو ته نا څاپي په خنـــدا شوی یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې تودوخې مجلس

زه د خپـــل زړه په دردونـــو نه پوهېږم
خلک خـــاندي خپل تقدير ته زه ژړېږم
په مجلس کې حــــرارت د پـرون نشته
هره ورځ چې نــــوې کېږي زه سړېږم
حريفـــان په چيغو چيغو تظــاهر کړي
ساقي خا نــدي په دې وزه زه شرمېږم
په مجلس کې چې د مينې مستي نه وي
په تش ميـــــو نه گرمېــږم نه مستېږم
ساقي جـــام او پيمانه دې ېېرته واخله
زه گـــــوشې د جومـــا تونو ته ستنېږم
هلته لري به يوه ځــــانته ډېـوه بل کړم
پټ د ننه به په زړه کې ويــــلي کېــږم
گونـــدې وي چې په گو شه د انزوا کې
يوې پا کې تمنـــــا ته وخنــــــدېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ ژوند

که لــــوګی شي زما د ژوند بيخ و بنياد
زړه به سوړ نشي ددې ښـــــکلي جــلاد

دا چې يار ما د هر ګــــل عندليب بولي
د غمـــــاز په خوله يې کـــړی استاد

دا سنـــــد زما د وفــــا ندی نو څه دی
عشق مې سوځي او زه نه کـــوم فــرياد

زما او يار ترمنځ چې سل پردې پرتې وي
د قبــــول غوږ ته به څنـــــګه رسي داد؟

په ناکــــــامو لارو بوتلمه خامــــانو
په عبث کې رانه عمـــــــر شو بربــاد

کاشکې دا بې خونده عمر مې بدل وای
په يوه رپ لـــــــکه برېښنا مګـــر آزاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي لېونی

خاندي لېونی چې په جنون کې به لا څه وي ؟
گوره چې دعشق په موج خون کې به لا څه وي ؟

مست چې د ساقي په یوه عتاب پیاله نسکوره کړه
خدا زده د زاهد په شبیخون کې به لا څه وي؟

خام په یوه جلوه د ترکو ناز بې سده کړی دی
گوره چې د مینې په تړون کې به لا څه وي؟

موږ ته له زړو نه لا زاړه غمـــونه پاتې دي
خدازده چې دعصر نوي یون کې به لا څه وي؟

تـــورې چې په سپینه ژبه سر دانسان لري که
گوره د اتوم په سره لړمــون کې به لاڅه‌وي؟

سر زما د قــوم همېشه نورو ته خاورې شو
آیـــــا چې په برخه د پښتون کې به لا څه وي؟

خوځې زلزلې بیا دنړۍ په تنـــا وونو کې
گوره چپاوونو د گـــــردون کې به لا څه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کوچني څاڅکي

څه کوي دا سره کوچنۍ وریځه له آسمـــان سره
څه غواړي ډومبسکۍ (۱) له موجـونو دتوفان سره

ولي دا مجبـــــور بشر نـــــاريږ دآزادۍ وهي
څه دي د لاس ماتي دمــــړوند له امتحـــان سره

نه نه اې شاعره! ته وهمـــونو غولــــــولې يې
گوره چې لا څه کړي دا مجبور له اين و آن سره

دا ماشوم ډومبسکۍ په وهمـــونو کې اسير ندی
دا بخــــرکۍ وريځه سپکه نده له آسمان سره

دې وړوته گـــوره په واړه نظـــر ونه گـــورې
مل که يې قطره نه وي نو څه دي له توفـــان سره

دا وړې قطرې به عالمـــونه لاندې باندې کړي
يو که شي له ميـــل دمـــکان او دزمـان سره

مه اخله نظــــر بلنـــد نظره له دې تيټـــو نه
سپک به دې شي وزن د جـــگوالي له ميلان سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قافلو هادی

باز دهنـــدو کش یمه اتل دلـــوړو غرو یمه
ننـــګ یمه ، غیـــرت یمه، بخرکی د پښتو یمه

رېږدي زما له تورې ددښمن زړه لا په قبـر کې
اوریمه، توفـــان یم، محــــرک د زلزلو یمه

ولس لرم ، وطــن لرم، ماضي او مستقبــل لرم
بهنده تاریـــــخ یم ، مـــؤلد د حـــادثو یمه

لاس د تجـــاوز ته د هیـواد په هره پیښه کې
تنــدریم، سېلاب یمه، برېښنــا د آسمانو یمه

تـــوره دغضب یم دښمني د د ښمنــــانو ته
خپـــلو سره خپل یمه شــــکره د شودو یمه

څوک یمه؟ سپایي د آزادۍ او افتخــا ریمه
زوی دلــوی افغان او قهرمان د معـرکو یمه

نوي ژونــد ته لارکــوم له نویو ارمانو سره
ځوان یمه، افغان یمه ، هادي د قافــلو یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوانانو ته

په دې بـاغ کې نه قمـري شته نه بلبـل
نه یو بـــوټی د ګیـــا شته نه د ګـــل

نه دژوند سنـــدره ښېـــږي له ربابه
نه دچـــا په چـــاخنــــدا شته نه ژړل

په ترمیـــم د دغې ورانې میخـانې کې
لاس مات شوی دتاریـــــخ او تحـول

ساقي مـــالره یوهسي می تیـــار که
چې پې هېــر کړم که ترل وي که وژل

هغه باغ چې دباغوان له وینو روغ وي
هلته نه ښـــایي مستي او نه خنـــدل

ګـــلان ندي دغه وینې دباغـوان دي
چه هرلـــوری ترېنه ښېـــږي جل او بل

دبلبـــل دطبعې ساز کـــله منی شي
په دې جـــاله دفســاد کې اوسېـــدل

هره ورځ کـــام ته راڅرمه تبـاهي ده
یا زنـــدان دی، یا ځنځیـردی، یا ترل

دغه زوړ زور چې وطن یې ویران کړی
دا د ځـــوان نسل طـاعون او یا اجل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بـــــوډۍ چې په افسـون د تېرې ژبې
وينـــې زبېښي د اولس په چـــل او ول

څــو په تـــوره لـــــري نشي له وطنه
وطن کـــور د استبــداد دی يا غوجل

د وطن ځـوانان به هېڅکله ښاد نشي
څـــو ونه مني په وينـــو لمبېـــدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توفاني ژوند

لېونی کړمه ارمانو ارمانو
ځان غولوم په ترانو ترانو
د ښکلي عرقوم په پيمانو پيمانو
رقيب ظالم او زورور دی ځکه
يار لټوم په بهانو بهانو
د محتسب او د ملا له وېرې
شپې تېروم په ويرانو ويرانو
اې د قوت مغروره مه سپکوه
رندان په څيري گرېوانو گرېوانو
يارانو ژوند په شرو شور کې ښه دی
لکه څپې د توفانو توفانو
يارانو مړ شوم د مستۍ له زوره
ما گرزوي په ميخانو ميخانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصر لورته

ستا په هره کـــــرشمه کې نوی ســوز او نوی ساز دی
نوی درد دی، نوی شور دی، نوی طرز او نوی راز دی

ستا دې نوي سوزو سازته بې تعبيره شوو شعــــرونه
ځـــکه ستا دا زلمی حسن له زړو نه بې نيـــاز دی

نه دې زلفې په مـــــلا زانگې تر ورنو او زنــــگنونو
نه دې ستر گې تورې کړې نه دې ستر کې اعجــاز دی

نه دې رم تېـــــرو ته ورته ، نه دې چم هغسي شان دی
نه دې هسي وړ انجـــام دی، نه ده هسي وړ آغاز دی

اې دنوي عصــــرلورې ، چې ســاده يې سر تر پايه
په دې واړه سادگۍ کې دا څه رنگ او څه انداز دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصر لور

اې دنوي عصر او زمانې لورې !
څه غواړې او چاپسې آواز کوې ؟
اې د هندوکش دلوړو غرو زرکې !
بيا څه ابتکار او څه اعجاز کوې؟
زړه دې راته ښکاري نوی شور لري
څکه کرشمې د سوز و ساز کوې
دود دا سارت تالا کول غواړې
نويو ارمانونو ته پرواز کوې
عصر او زمانه واړه غوړونه شوو
ته چې د دردونو امتياز کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا لپاره...

زه چې تل د ژونـــد ترخو غمـــــونو ځړولی یم
زه چې ناکـــــامیو بدمرغیـــــــو کړولی یم

زه چې خپلو هیلو کباب کړی عذاب کړی یم
زه چې هر ظالم لکه یتیم غونـــدې وهلی یم

زه چې د هر مار او هر زمري د خولې طعمه یمه
زه چې هر نامـــــرد د جفاغشو ته تـــړلی یم

زه چې لکه دروی د هر شپون ترجمـانې کوم
زه چې هر محروم خپـــلو دردو ته غبرولی یم

زه چې د قا م فقرا و ناپوهي د سپېلنې په شان
هـــــره ورځ په تېغنه دتـــورونو اړولی یم

زه چې د ناوړه زمــــــانې په هره لوبه کې
سل وارې په مخ بانـــدې لوېدلی درېدلی یم

ما داهمه واړه ستا په مینه کې زغمـــلي دي
اې گرانه هیواده! ستا لپاره مې منـــلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ميني ژړا

په ما تنګ کړل زمانې سحر او شام خپل
ته اې مسته ساقي مه سپموه جام خپل
د بلبلو چغېدو ته سوځم سوځم
چې ويلای شي ګلونو ته مرام خپل
دا چې شور او شاعري يې را نصيب کړه
زه په خپلو سترګو ګورم سر انجام خپل
د ډېوې اوښکو ته ولې حيران ګورې
عشق له خپلو لمبو اخلي انتقام خپل
چې د ميني په ژړا يې آموخته کړم
ما اخيستی له غمونو نه انعام خپل
تر هغو به خپلې اوښکې پاکې نکړم
څو له خپلو اوښکو وانخلمه کام خپل
ګوندې يار له درانه خوبه را بيدار کړي
مالېږلی د سپېدو په لاس پيغام خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې زه عاشق وای

کاشکې زه عاشق وای دیار وره ته مې ژړلای
ما ورته ژړلای، رقیبانو را شړلای
ما ورته له سترګو مرغلرې بهولای
دې راته خندلای ، په خندا یې ځورولای
زه په وچو دښتو او کمرو کې پسې تللای
دا لکه هوسۍ زما له سیورې تربېدلای
ما لکه پتنګ دا په شغلو کې لټولای
دا زرینه وړانګه وای او نه نیول کېدلای
ما لکه ساحل وای خپله غېږ ورته پرانیستې
دې لکه څپه هره شېبه په مخ وهلای
کاشکې دا پښتون زړه مې یوې پېغلې تمناته
ګونګ وای له حیرته لکه پاڼه رپېدلای
کاشکې دیوې مستې په زلفانو کې وښته وای
باد دسباوون دیار په شونډو رپولای
هر څه چې وای وای دې خو له دې سکونه خلاص وای
لیږ څه خو ځېدلای ، کړېدلای ، چغېدلای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنداني آشنا ته (۱)

بوی د کبــــاب جګ دی له ګــــو ګله د يارانو
بيا چپــــرې چا زړه ايښی په اور د انقـــلا ب
خو ځي د اجمــل په زولنــو کې د غيرت چيغه
عقـــــل د پښتون ته ور کــــوي نوی شتا ب
زوی د آزادۍ دانقـــــلاب د مور په تي پورې
لولي په خــــا پوړو کې د سرو وينو کتـــا ب
ا يل به زمــانه شي خامخـــا همدغه طفل ته
رسي به دا طفــــل مرحـــلې ته د شبـــا ب
دوا ړه دښمنان دي پاکستـــان دی که فرنګ
توره خوشې نکړې چې خو پاک نشي حساب
خـــلاص به ترېنه نشې اې پښتونه په زاريو کې
ګـــــرزي په خاشاکو کله مخه د سيـــلاب
سر د استعمــــار د مار پخــوا تر چيچو وځپه
وخوځه لا وخت شته خپل سنـګر که انتخاب
ګڼې زلــــزلې کړه ددښمن په زنــدانونو کې
کوز کړه د غاصب زړه ته د تورې اضطراب
جار دې شم، صدقه دې شم، قربــان دې شم
پام کړه خوشې نکـــړې سره کړۍ د انقلاب

---

۱ ــ دا شعر هغه وخت ويل شوی چې د پاکستان حکومت د پښتنو د سياسي مشرانو د عمومي ګرفتارۍ حکم وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ خبره

نا مېنده زړه مې انتظار باسي
ما غزه مې جور دخمار باسي
سترى ستو مانه آزرده مړوند مې
جفا درزم او افتخار باسي
زړه چې درد من شي خو نارې به وهي
سېلاب چې وخوځي خو لار باسي
د رقيبانو سر په سر ظلمونه
موږ مرحلې ته د قمار باسي
ساقي راواړوه كاسې د ميو
نېشه مې تمه د ديدار باسي

اې له عالمه آزرده پښتونه
اې وير ځپلې غمزده پښتونه
پخپل وطن كې د پردو مزدوره
د آزادۍ په نوم برده پښتونه
ستر ګې لمبې وهي چې تاته ګورم
اې غولېدلې اې ساده پښتونه
د ژوندانه له سيره پاتې شولې
په درانده خوب كې بيهوده پښتونه
كله به پا څېږې مزل به كوې
اې د مرګي په خوب ويده پښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زولنو کې به حيات څه وي
د اسير قوم به صفات څه وي
سر چې جنون د آزادۍ نلري
د داسي عقل به نجات څه وي
که کام بې عقله ، بې شعوره وي نو
فرق به د زهر او دنبات څه وي
په غلامۍ کې به پښتون څه کوي
ددې پښتون به ثمرات څه وي
آيا پو هېږې د وطن بچيه
چې په پرده کې به نيات څه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زماني سره يوځای

تګ چې له شتـــاب د زمــــانې سره همـــراز نه وي
ژوند کې چې دردونه نه وي ، سوز نه وي ګداز نه وي
چېرې چې ميـــــلان پورته آسمان ته د پرواز نه وي
ولس سره چې لار نه وي، انجام نه وي، آغاز نه وي
داسي يوه فضا کې د خپل ځان خاورې کول خوشي
درد خوشي، آرزو خوشي، دفـــکر خوځول خوشي

ځوان لره چې ننــــګ لري د سر فـــدا کول څه دي
تورې د پښتـــون ته د کـــړيو مـــــاتول څه دي
عقل او تدبيـــــر ته د کامـــونو خوځـول څه دي
خلــــکو ولسونوته دغــــرونو لـــړزول څه دي
سر که چېرې سر وي خو نشان د افتخـــار دې وي
ننګ دې وي، غيرت دې وي، دتورو ياد ګار دې وي

اې ګــــــرانه پښتونه چې مـــاضي او مستقبل لرې
بهنـــده تاريـــــخ سره نړۍ ته راوتــــل لرې
پام کــــوه بيدار شه چې په مخ کې لا مـــزل لرې
حق ثابتــــول لرې، دتورو خـــــوځول لرې
ستـــــا ژبه، تاريخ او بېل هيــواد واقعيت لري
ستـــــا ادب او دود ځــانته وجود او حريت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته څنــــګه زغمای شې چې مـریې شې له پښتو سره
خــــرڅ شې له ولس او له تاریـــخ او له ژبــګو سره
بېـــــله خپــــله لار کړې له پلـــرو او له نیــکو سره
نه نه، داسې نــدی ، ته پښتـــــون یې له پښتـو سره
ستا په غــــرو کې نغښتي زمـــاني غښتلي قوتونه دي
ستا له خمبــرې سره اخښلي توفـــــــا نونه دي

پام کــــــوه زلمیه چې نړۍ په خو ځیـــــــدلو ده
لر او بر کـــــــړۍ د غــــــلامۍ په ماتېـــدلو ده
عقــــــل د انسان ته زمـــــا نه په رپېـــــدلو ده
نور د آزادۍ نه بنـــــــــدګي په کنډېــــــد لو ده
ته د استعمــــــار پاړو ګـــــرانو غولـــــولی یې
واک یې درنه وړی په نطفه کې یې وژلـــــــی یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ ورمه

شپه دخپـــلواکۍ وه په چمن کې نخښـــد مه زه
مست ومه بېخــوده هرې خوا ته ړنگېـــد مه زه
لاس مې لگـــــــولي وو د ستــورو په زري څڼو
ورو ورو له سپوږمۍ سره اسمان ته ور ختمه زه
غـــلی مې نظر د ټېپې شوي پښتـــون لور ته ، ته
پټ د زړه دننه ، پخپـــل اور کې سوځېدمه زه

زړه ته مې څپه څپه غمجن شـــــاني آواز راته
جوش د خوشالۍ کې مې غـوږو ته نوی ساز راته
شپې سره سرې وږمې راوړی بوی د وينـــو و
روح دابا سين څخه يو نوی سوز و ســاز راته
ستورې ځلېـــدل او شپه روانه په ښـــار باندې
ما ته دا جمــــل له زړه نه هسې يـــو آواز راته :

اې د آرزو گــــانو ، اميـــدونو او اسرو ربه !
وسپـــړه او وسپړه ، زمـــــا دردونه وسپړه !!
اور مې که، لمبه مې که، ايره مې، لو گی مې که
وسومه او وسومه ، زمـــــا اورونه وسپـــــړه
ليک بندي ، وينا بندي، ليدل او اورېدل بندي
لاس د آزادۍ نه دا چـــار خېـخ بندونه وشپړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان يم هوشيـــــږم ، ددې لارې قربـــــاني مې که
اور را بانـــدې بل کړه خـــو مشعل د آزادي مې که
شو را که ، وفا راکه، مستي را که ، گـــرمي را که
سيل د آزادي مې که ، قوي او توفــــاني مې که
باد مې که،بريښنا مې که، څپه مې که ، دريا ب مې که
فخـــر د جهاد را که ژونـــدی جـــــاوداني مې که

بې له آزادۍ نه دا ژونــــدون څه دی جهان څه دی؟
نوم د سړيتــــوب او د شرف او دوجــــدان څه دی؟
توره ترژمۍ د ا ســـارت چې غوړېـــــدلې وي
هلته فـــــرق د خره او دغـــوايي او دانسان څه دی
بل که يا څـــراغ د آزادۍ چې شريف ژونـد وکو
وسوځه يا ما زمـــا د ژونــــد دغه سامان څه دی؟

وينـــې مې را ا يشي په رگــــــو کې ستنبدی نشم
هيــــلو سر اخيستی زه مـــــخ ته درېـــــدی نشم
مټ مې په ځنځيـــــــر کې د کړيو ماتول غواړي
نور په دې ننگينه اسا رت کې اوسېــــــدی نشم
مات کــــــړه ځنځيرونه کنه گله به محشرونه کم
بوی د آزادي را باندې لـــــگي تمبـــــدی نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ شپېلۍ

اې شپېـــــلۍ خوږې شپېـــــلۍ زما د ترانو ژبې
اې درتهـــــل شويو، ځپـــــل شويو او سپلو ژبې
اې د کـــــاروانيانو، لېـــــر بنو او ښبنو ژبې
اې په تورو شپـــــو کې دچوپيـــــا دعظمتو ژبې
اې د ځوان شپونـــــکې د بې تعبيره ارمـــــانو ژبې
اې د بې پنـــــاهو يتيمـــــانو د سلگو ژبې
نن د خـــــدای لپاره زمـــــا د زړه پاسباني وکړه
زما د مضطـربو تـرانو ترجمـــــاني وکړه

اې شپېـــــلۍ خوږې شپېـــــلۍ زما دردونه ووايه
ووايه چې سوځـــــم دا رسوا دردونه ووايه
وې ښيه هغـــو ته چې آرزو لري احساس لري
يو يې سه افشا يې کـــړه دا پټ رازونه ووايه
سوځې مې رگـــونه د دردونو په سازونو کې
چېرې کوم دردمن ته دا رنگين سازونه ووايه
ور دې کړه نغمو ته بيا رنـــگونه د دردو زما
ور دې کړه دردو ته بيا خـــوږوالی د نغمو زما

سوځې مې هلوونه يوـــعلاج زما د دردو وکه
يوه ښـــکلې چاره زما د سرکشو ارمانو وکه
زما له فريادو سره مـــلگرې کړه نغمه خپـــله
ويښ که دغه خلـــک يو تدبير د پښتنو وکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې جامدو غروته حرکت ورکه، قوت ورکه
زموږ سره ملــگرى شه مــــلاتړ د زلزلو وکه
پر پړده دتيري او تجاوز سنـــگرې ماتې شي
پر پړده چې د ظلم او استبداد ککرې ماتې شي

يو سه زمــــا دردونه زمــــا له بلنده لمبو سره
زمــــا له تندريزو خوځوونــــــکو ترانو سره
وې غــږوه، وې رپــوه،وې خوځــوه، وې لـوله
زما له خـــون شريکـــو خپلو ورونو پښتنو سره
زما له گـــرېوان څيرو، پښو لـوڅو بوټېنو سره
زمــــا له بې پنــــاهو، بې ټاټـــوبو اوښبنو سره
ور شه د پښتون قــام له دې غــرو رغونو پاڅـوه
يو ځل داويده زمـــرى له دې خـوبونو پاڅوه

خوب نه که راويښ شو په زلـــزل به زندانونه شي
لړزند به په وينـــو کې واټـــونه او ښــارونه شي
جوړ به هرې پوراومونت گمرې کې محشرونه شي
مات به په پښو د انقــــلاب کې ځنځيـــرونه شي
اوښـــکې د مظلوم به بارانـــونه سېــــلاوونه شي
غـږ د آزادۍ به توفــــانونه تنــــــدرونه شي
لوبې سختې ندي غيـــــرتمنــــو ته له سر سره
سر غـــوڅ شوى ښه دى نه دنـورو له افسر سره

اې شپېلۍ دا اوښکې زما په مخ باندې شعرونه دي
دا زمــــا د دردونو ويلي شوي تعبيـــرونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پښتــون يم او ښــکې مې د يأ س د ژړا ندي
دا زمـــا له احسا سه را وتلي پيغـــــا مونه دي
نه نه زه غلط شوم دا سر کشه توفـــــــا نونه دي
ډوب به کړي دښمن دا نافرمانه سېـلاوونه دي
سم به کــړم دا سېـــل دڊښمن دا ستعما ر په کور
يعنی دغـــا صب د دبد بې او اقتـــــدار په کور

درد زمـــا، آرزو زمـــا، اسره زمـــا، ارمان زمـا
دا ښـــــکلی جهـــان زما، د شعر گلستـــا ن زما
عشق زمـــا، وفا زمـــا، اولاد زمـــا، بنيـــا د زمـــا
وا ړه دې قـــــربان شي تر آزاد پښتونستـــــان زما
هـــر داغ دسينې به مې د گـــــلو غوټۍ وسپــــړي
دا دغـــم نړۍ به شي جنت زمـــــا بستـــــا ن زمـــا
چېـــرې که برېښنـــا دآزادۍ پښتون ته وخنـــــدل
چېـــــرې که پښتـــــون دا ستعمار په وينـــو ولمبل

يو سه زما سنــــدرې دپښتون د انقــــلاب پلو
اې خـــوږې شپېلۍ دانقلاب او اضطـــــرا ب پلو
زه له دې بې خـــونده عافيته بېــــــزار شوی يم
بو مې زه دتنــــدر، دتوفـــا ن او د سېـــلاب پلو
ډال مې که، خنجر مې که،سنگر د معرکو مې که
رب د پـــــا ره بو مې زه دوينــــو د تالا ب پلو
ژرنده د آسمـــا ن مې که د سر په کاسه وگرزي
زه به گـــام اوچت کړم د ميـــدا ن دامتحـــا ن پلو
دا زمـــا قسم دی چې به مـــــرمه له پښتو سره
يا به آزاد ژونـــد کـــــوم له ټولـــو پښتنو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ لار

ستــــر گې بيا يېتا به شوې تمـــــا شو ته
قلـــــم بيا ځغــــــلي له شـــوقه ترانو ته

بيـــا په شونډو را بهېږي مــــو ج د مينې
بيـــا مې زړه لـــــکه مـا شوم ژاړي ليدو ته

د چمن هـــره گيــــا تر گـــــل تـازه ده
چې مـــخ ږدي د ښــــکلو نجونو قدمو ته

زړه مې بيـــا دچا دزلفـــو په دام کېووت
چې رپيـــــږي لـــــکه پانه ننــــدارو ته

سر بازي دعـــا شقي لو مــــــړی مزل دی
مټ مې ځــــــکه پا رېدلی هنـــگا مو ته

دوطن بوټي ځوځــــا ن ، کانې او پر ښې
په نځـــــــا دي نويو نويو ارمـــــا نو ته

د ځـــــوانانو په اسرو او اميــــدو کې
سر جگ کړی زما شعـــــر اسمـــا نو ته

د هيــــوا د خــــاوره به جـوړه د جنت کړو
که غوږ کېـــــږدو ددې عصر زمـــــزمو ته

د هيـــــوا د ځوانان دې هله افتخـا ر کړي
چې لار و بــــا سي و حـــــــدت د ولسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به څه کوې چې ننګ غيـرت يې نه وي؟
لاس به څه کوې چې مات وي خوځېدو ته؟

هغـــه لاس او هغه سر د افتخـــــــار دي
چې په مــــخ ځي سر منـــزل د رسېدو ته

ځوانه ګـــوره چې فرصت در نه لاړ نشي
تــوري ندي پا کېـــدو او ځــــړېدو ته

زمــــانه په هر قـــدم امتحــان غواړي
لاره بـــــا سي خونـــړيو زلــــزلو ته

آزادي د زړورو ملـــــک او مـــال دی
په زاريـــو ورکــــړه نشي ملتــــو ته

نېـــکمرغي د هغه چا دشمـــلې ګــل دی
چې سر کېـږدي دخوني زمـــري غا ښو ته

د افغــان هيــوا ده ټـــول ملت ولاړ دی
غېـــږه پرانيزه چې پـرې دې وزو پښــو ته

ستا تر هر بـــو ټې به سل ځله قــــربان شو
څو چې وينه د پلـــــرو راځي رګـــو ته

که زمــوږه سر او مــــال هم يـکې لاړ شي
لار به پرانيـــزو پيــــاوړو نهضتو ته

سر به جار کړو ستا تر هرې لو ښتې خاورې
که محـــــتا ج شې قربـــــا نيو د سرو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغليم ستر گې به وبـــا سو په گــــــــوتو
که کړې شي ستا دلــــوړو غـــرو سرو ته

که تاجک، که هزاره دی که پښتون دی
ارمــانجن دی ستا ځــلاند ه ورځو شپو ته

په ډا گـــو به دې دگـــلو توفان جوړ کړو
په لېمــــو به لاره وکـــړو په مــــــخ تلوته

واړه يــو يـــو، امتيـــــــاز راسره نشته
يو تر بله قربانېــــــږو رسېــــــــــــدو ته

دافغـــــــــان ولسه ورور اوسې تـر تله
زيان دې مه رسه وحـــــــــدت دوسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه لوړه هندوکشه

لویه لـــوړه هنـــــدوکشه　　　د شـــاهین او بـــــاز وطنه
د هېــلمند او آمـــــو پلاره　　　د توفــــان او سېـــل مینه
دا شیـــا د غـــــرونو تـــاجه　　　د پښتـــون د قـــام عدنه

آ خوا ، دې خوا ، ستـا په تېرو وربځې لړې راتاوېږي
یا د پښت دقام غیرت دی چې په تابا ندې غوړېږي

د هېــلمند په غور ځنگو کې　　　د آمـــو په توفــــانو کې
د کـــوکچې په نارو چیغو　　　دا تېک په سېــــــلاوو کې
د مرغـاب دسین په موج کې　　　د هـــــــري په ترانـــو کې

ستا د لوړو کاڼو پرښو یا دا ستان یاترانې دي
یا د پکت د قام د تېرو په ویاړنه افسانې دي

ستا په لـور چې مې نظر شي　　　له غیـــــــرته لیـــونی شم
ستــــا د تېرو له جنـــونه　　　په غــرو گـــرزم غرځنی شم
دغیـــرت لمبې راتـــاو شي　　　ستـــا په پښو کې سپېلنی شم

په تا ویاړو ، تا به ساتـــو د پښتـــون تېـــر سنگــــره
د تاریخ دباغ ښایستــــه ، د دښمن مخ تــــه سپـــره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له شا او خـــوا روان دي نهضتـــونه په ثڅپــــــوکې
غواړي نوى پښتون جوړ کړي ستـــا په پښو او قـــدموکې
ستـــا د مست باد له جنـــونه وينــې ايشي په رګــــوکې

دا چې وزي زما له خولې نه، نه پـــو هېږم ترانې دي
که زما په ســوي زړه کې ، ستـــا له عشقه زلزلې دي

خانده ، فخـــر کوه ، ويا ړه را روان کړه سېــــلاوونه
په غږا کـــــــــړه پښتنو ته د ژونـــد نوي ربـــا بـــونه
چې کړم ډک د ستا له عشقه نوي نوي کتـــــا بــــونه

ويا ړه ويا ړه چې راغلی په پښتـــون نوی شبا ب دی
په هر فکـــر او هـــــر نظـــر کې نوی نوی انقلاب دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې په غاړه

د ښکلي بدخشان په پسرلي کې له هر لورې
دگلو په شپـــــو کې د بلبلو هنگامه وه
دعشق او دښايست او دښکلا په فيض آباد کې
دستورو ، دآسمانو د پېرووننو ننداره وه
د لعل او د لاجبر ، او دسرو زرو په وطن کې
روانه يوه له سوز او درده ډکه ډرامـــه وه
له موجـــه دکوکچې نه راوتلې زلزلې وې
دتورې شپې په زړه کې دلمرونو نشانې وې

د ښکلي طبيعت او ښايسته آسمان دلاندې
په ساپه، بې غباره ، جنتي غوندې هوا کې
دغرو له لوړو څوکو، دگلونو په غورځنګ کې
د مست او لېوني سين د موجونو په گډا کې
د باد له ترانو سره چې ستاځی د پامېر و
د ژوند په زمزمو کې، په خندا کې په ژړا کې
د سېل په څېر راغلې له هر لورې افسانې وې
دگران وطن دخلکو هېرې شوې خاطرې وې

له باد او له وږمو سره موجونو دکوکچې ته
راغلي له پامېره داستانونه دتـــوفانوو
د واورو په اوبو کې يو جهان دخاطراتو
له لوړه هندوکشه بدخشان ته را روان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هره ترانه کې چې کـــوکچې به سر کوله
کشل سوی په خوږوخوږو نغموکې تللی شان و
ویدې په هره پاڼه کې پېړۍ او زمانې وې
په تېرو زمانو کې د پلرونو خاطـرې وې

له بلخه، له هـــرې نه، له زرنجه، له بامیانه
له هر لورې راغلې افسانې وې په وږمو کې
ښایست و، پاکه مینه وه، وحدت د پر ګنو و
تاریخ تښې پرانیستې د زمان پـــه ګفتګو کې
په بهنده کوکچه کې چې راوي د هندوکش ده
درام د کنشکاو ښودل شوی په مـوجو کې
را غلې فیض «آبادته» د یو والي قـافلې وې
د ټول افغان ملت، د پاڅېـدلو زمزمې وې

په زړه کې مې له درده یو توفان په خوځېـد و و
په یوه څاڅکي دوینوکې جهان په خوځېـدو و
ژوندۍ تانده وږمه، له اې خوا دې خوا چلېدله
زلمی او منور افغانستان په خوځېـــدو و
د عصر په خـــوږو او خـــوندورو پیغا مو کې
له جرمه تر پامېره، بدخشان په خوځېدو و
د تالندې په چیغو کې، د نوي ژوند نارې وې
د نـــوي یو یرغلـــونو د لامـــونو هنګامې وې

راغلي دې محفل ته له هر لورې شاعران وو
زموږه د پښتـــو او پښتنوالې راویا ن وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيدا و، ما شو خپـــل و ، د ختټکـــو کورنۍ وه
ټول شوي په ويارنه د بابا عبـــــد الرحمن وو
زموږ ه په خـــو بونو، غفلتــــــونو يې ژړا کړه
له ستر گو يې داوښکو سېلاووونه را روان وو
په شونډو درحمان کې د دردونو زمزمې وې
تاو شوې په غيرت د پښتنوا لې کې لمبې وې

خوبونه کله کله ربه ځومــــره خوندور وي
يا ښا يې چې زمـــوږه په دردو باندې خبر وي
يادا چې زموږ په هيلو او ناپا يه هوسـو کې
د صبر او ســـــــــر بازۍ او د وفا دغه اثر وي
يا فصل د بها ر به د گلونـــــــــــو په توفان کې
را وستی زما خيا ل لره بدل غو ندې نظر وي
سبا له خوبه پا څېدم نه چنگ او چغـــا نې وې
نه ښکلي فيض آباد کې د جشنونو نشانې وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وړ کتوب ارمان

بېړۍ دژوندا نه مې د گرداب په لورې درو مې
خبرې مې د موج او د سېلا ب په لورې درومې
بنا مې د آمالو د خراب په لـــــــورې درومې
د درد او بدمرغۍ او دعذاب په لورې درومې
نظر مې غلی غلی د کتا ب په لـــورې درومې
د درس او مدرسې د اضطرا ب په لورې درومې

بز گر وای ، بې خبر وای ، پرا خې د ښتې مې کرلا ی
دغرو د څوکو شپون وای ، وري او مېږې مې پولای
مزدوروای په غـــــرمو کې مې ډبرې ماتولای
بندي وای په زندان کې مې مېچنې گــــرزولا ی
خو کاشکې دقلـــــم په ژبه نه وای پوهېدلای
دژوند دراز کتاب مې هـــــر گز نه وای اړولا ی

شپېلۍ چې دشپانه دغرو په تړو کې غږېږي
آواز چې د اوښبه په پرا خود ښتو کې خورېږي
لنډۍ چې د بزگر له ساده فکر نـــه را خېژي
کوچیان چې د کیږدیو په اړخونو کې نڅېږي
افسوس مې له دردو سره له زړه نه را خوځېږي
له اوښکو سره گډ شي تورو خاورو ته بهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا يابه هلكتوبه چېرې لاړې چېرې لاړې
په تېرو ورځو شپو كې چېرې گرزې څه شى غواړې
په هيرو زمانو كې په چا خاندې په چاوياړې
غمونو ته دې پرېښو دم پخپله رانه لاړې
په ستر گو كې مې گر زې كله خاندې كله ژاړې
ورو گامونه اخلې د تاريخ لمنه نغاړې

احساس مې غلى شوى دما ښيو په اړخو كې
ايمان مې خيرن شوى په درواغو سلا مو كې
بې خونده، بې مزې شوم ، په چوكيو په مېزو كې
پښتو مې وركه كړې په فا سدو طبقو كې
اورونه دې سوځل كړي په موټرو په قصرو كې
گران شوى ماته ژوند دى په دې خلكو په سړو كې

سپوږمې مې مزه نه اخلي دگلو له ورمو نه
غوږونه مې خوند نه وړي درباب له ترانو نه
احساس مې پردى شوى د ښايست له پلټو نه
رټلى يم د ښكلي طبيعت له نندارو نه
شعور مې ستومان شوى د دې عصر له پېرو نه
خيال مې مرور دى له دې نويو شازلمو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچونغرتراني

چو نغر دلا يق د شا عرا نه ا لها مونو لومړنۍ زا نګوا و د با ختري آريايا نو له تا ريخ سره يو ترلی غر دی .«سرخ کوتل» چې د کو شا ني دورې د مکشوفه ودانيو او ايرانوونکو تا ريخي آثارو له کبله د نړۍ په لرغون پېژند نه کې ځا نګړی ځای لري دهمدې چونغر په لمنه کې پروت دی.

چو نغر د جغرا فيا يي مو قعيت له پلوه د بغلا ن د و لا يت د پلخمري په ولسوالۍ کې ، د غوري دشنې نا وې لوېد يځ ته ، شما لا جنو با غوړيد لی دی . د لايق د استو ګنې کلی «بالا دوري» دکر کر د غرونو د لړۍ په لوېد يځو لمنو کې ، چونغر ته مخا مخ پروت دی.

پر طبيعت مين لايق دزده کړې په دورا ن کې ، د رخصتۍ وختونه پخپل کور کې تېرول چې مخا مخ چونغر ته پروت و. هغه دکور له خلا صو کړ کيو څخه په بيلا بېلو موسومونو کې د چونغر د کمال او جمال مختلف حالا ت څا رل او د احساس او الها م د خپلولو له لارې يې د ژبنيو تصويرونو د جا دو ګر هنر تجربه پخوله . په دې کې چونغر د پوونده پښتنو له منځه دغه را څر ګند شوي شا عر په ځان کې را ونغاړه او هغه يې دخال او خط د ستا ينې له محدودې دا يرې څخه را ويوست او د طبيعت نا پا يه سمندر ته يې ور تېل وا هه . د هغه په ژبه يې دستورو ، سپوږمۍ ، غرونو، سهمجنو شپو، توفانونو، او د وريځو د غور ځنګ سرودونه جا ري کړل . هغه يې په ما ښامونو او سحرونو کې ولمباوه او د زړه په سر يې دانسا ن د مينې دا غ ور کېښود او په دې ډول يې هغه ته د عاشقانه فريادونو او له انسا ن او طبيعت سره د نا پايه لېوالتيا ژبه ور زده کړه . شاعر په چونغر مين شو او په هغه کې يې د خپل وطن بې سا رې طبيعي ښکلا او د تا ريخ ايراوونکې خوا رق احساس کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي په چونغر کې ويلي شو چې دعمر د کمال په پوړۍ کې هم لا په هغه کې ډوب دی.

امين «افغانپور» چې له لايق او دده دآثارو له روح او جوهر سره تر هر چا ډېر بلد او محشور و، ويل به يې «...چونغر دلايق د شاعرانه الهامونو «طور» دی، هغه د ارادت له مخې، دخپلو شاعرانه الهامونو لومړنی اثر ددغه ستانه طورپه نامه، ونوماوه.» خو د چونغر له ۳۲ ترانو څخه يوائې ۸ ترانې په لومړني دفتر کې چاپ شوې دي. له پاتې ترانو څخه ۱۲، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲٦ او ۲۷ په «کيږدۍ» کې (چې دافغاني زلميانو په همت د باندې خپره او وطن ته په پټه راوړل شوې وه) چاپ شوې وې.

لايق وايي چې نا خپرې شوې ترانې دده دنا خپرو شويو شعرونو له يوه بل دفتر «سپېدې» او له ځينو نا بشپړو داستانونو او دده ديادداشتونو له ځيني دفترونو سره چې ده دخوندي کولو په مقصد د گوند په مرکزي کمېټه کې خپل دفتر ته را لېږدولي وو، د ۱۹۹۲ کال داپريل په پينځو کې د کارمل دپلويانو له لورې چې د شمال دأئتلاف په ننگه کې در ېدلي وو، لوټ شول او لا تر اوسه د هغوی لورې نه دی معلوم. په هغوی کې د اسحق ننگيال يو اوږد شعر چې ما ته يې د نظر او سمونې لپاره سپارلی و او دده دفکري لورې او سبک تر ټولو اوچته نمونه وه، هم الونيا شو. لايق وايي کېدای شي چې نوموړې ترانې يا دهغوی يوه برخه دده په نورو يادداشتونو کې چې ده دبحران په شپو ورځو کې دلته او هلته د احتياطي کاپي گانو په توگه خوندي کړيي وې، را پيدا شي، خو په داسي يو احتمال باندې ډاډه نه دی. داوه د چونغر د ترانو او د چونغر د شعري دفتر د نومونې په باب يوه لنډه توضيح چې د لايق د شعر لوستونکې هغه مطرح کوي.نور نو داتاسو او دا دچونغر ترانې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ ترانه

اې د کرارو چوپو شپو چونغر !
ستا د درانده سکوت بلا واخلم
ستا د چوپیا تر سلو ژبو جار شم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم

ته چې پېړۍ پېړۍ ولاړ یې دلته
ډېرې قصې او خاطرې به لرې
د شپې له ستورو او پېروونو سره
راز او نیاز او زمزمې به لرې

زه ستا د تورو تپو شپو په زړه کې
د ناپیدا دردو سپړل غواړم
د یوه ځوان شپونکې له دروي شخه
د سویو هیلو اوربدل غواړم

کله چې ستړی شم د ښار له چیغو
د سحر ستورې ته پیغام لېږم
د ده په سپینو او زرې شڼو کې
ستا لوړو څوکو ته سلام لېږم

د تا په لوړو لوړو څوکو کې زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عشق او مينې ورک جهان لټوم
ستا په وريځو او په تالنده کې
د ابدي ښايست نشان لټوم

کله چه زما د ژوند ډېوه تپه شي
زما شعرونه به لا تا ستايي
پېړۍ پېړۍ به زما په مرګ وي تېرې
لا زما خوره به چونغــــر وايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه ترانه

اې دنيکونو او پلرونو کوره!
اې د رنګينو خاطرو چونغره!
ستا هره تږه د تاريخ پا ڼه
اې دلر غونو عظمتو چونغره!

په دغو شا او خوا درو کې وايه
ستا شازلميان او سر بازان څه شول؟
د هغو مړو لمبو ايرې کومې دي؟
د هغه اور سمندران څه شول ؟

هغه بېباکه عا شقان چېرې دي
هغه د ژوند ښکلي ليلا څه شوه؟
دتا د خاورې په قدم قدم کې
دعشق او مينې تمنا څه شوه؟

ستا په درو کې چې شاهان خوځېدل
اوس هلته هېره او مرګو خوره ده
ستا په ښارونو او ما ڼيو باندې
شګه او خاوره د قرنو خوره ده

هلته چې پېغلو به سومـــا ځکله
اوس يا ګيدړې يا لېوان ګرزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرخ کوتل د ويرانو د پاسه
اوس يا غوا يي او يا اوښان گرزي

کلـــــونه زغلي زما نــــه تېښتي
او زه ستا څوکو ته حيران گورم
د پسرلي په انتظار شـــومه زوړ
لا ستا په پـــر ښو کې خزان گورم

ستا په کـــــراره او سړه فضا کې
چونغره زړه مې څو نارې غواړي
د ژمي شپه کې چې سپوږمۍ خوره وي
څـــو دردوونکې ننداري غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه ترانه

اې د ښکلا او د ښایست پلاره
اې د پېریو آسماني چو نغره!
زما د شعر په ځپـــو ځپو کې
لېونی شویه توفاني چونغره

کله چې وربځې ستا له تږو څخه
را اوچتېږي قـــافلې تـــــږي
سترگې زما د بدرگـــــــو لپاره
د مرغلـــــــــرو قـــا فلې تږي

د غوري سين چې نارې چيغې وهي
ستـــــا د ستاينې تـــــــرا نې وايي
د موج په ژبه د آمـــــو سين ته
د تا لـــــر غونې افســـــانې وايي

ستا په سر ستورې سنر گکونه وهي
زه وايم ما ته څه پیغـــــام راکوي
زما نا کامـــــــــو آرزو گانـــــو لـره
یو څه تسل او څـــــه آرام راکوي

را ســــره وغــــرېږه جار دې شمه
چې سخت يوا ځې او تنها يمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يوې تـــــودې نارې په هيله هيله
يـــــوه لمبــه د تمنــا يمه زه

ته خو لا ښه يې چې د کاڼې جوړ يې
زما زړه غوښه ده دردونه ګالي
که د يوه شپون په پښه که څوځ لاړ شي
لا يق يې دلتـــــه بيا غمـــونه ګالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلرمه ترانه

سترګې مې اوښکو نه توفان خوځوي
توفان چې وخوځي خـــو لار باسي
چونغـــره څومـــره بې‌مې زړه وايه
يـــوې نارې تـــه انتظار باسي

زما مغزو کې يوه غـــوغا خوره ده
رانه سرېږې يو څـــــه اور راکړه
دا ډېـــوه ګۍ د توفان توان نلــري
ددې سا تلو ته څـــــه زور راکړه

ستا په بادو کې يوه نغمه رارسي
نه پېږم څه وايي خـــو شور لري
له يخـــو يخـــو اوسېليو ســره
يو سوځـــوونکی غلی اور لــري

کله چې غم په ماغور ځن□ راوړي
ته زما په شونډو کې خندا خوځوې
زما په سترګي او ستـــومانه زړه کې
مينه د ژوند او دبقا خوځـــــوې

که ته د تبـــرو خاطـــرو پلار يې
يا دې په غبږ کې زمانې دي ويدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د شعــــر په ناپايــــــه سين کې
د ژوند دفکر زلزلې دي ويدې

دا خا طرې او زلزلې به څه وي
که نوي سوز او نوی شور نلري
ډېووو ته هسي لو ګيدل څه په کار
که د پتن□ لپاره اور نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه ترانه

څه را روان دي نه پوهېږمه زه
چونغره بيا دې په سر لړې ښکا ري
د غم تر تورو تورو وريځو لا ندې
تمام بدن دې دړې وړې ښکاري

گوره چې وريځې تو فانونه نشي
ستا په لمنه بزگــــران پراته دي
د ساړه ژمي دبادونو وړا ندې
بر بنډ او وږي يتيمان پراته دي

هغه د شپون دلوخو کور چونغره
طا قت د باد او د تــوفا ن نلري
څېرې وريځې دې خورې ورې که
د ژمي زغم دې   بيوز لا ن نلري

کله چې ته د واورو تاج کېږدې
سا ړه په خلکو ير غلونه کوي
دژمي تېزه او بې شرمه سې لۍ
په بوټېنو باندې ظلمونه کوي

کله چې واورې کروندې کړي پټې
زموږ په مځ کې زور دکار شي غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېرې چې غړ دزورور شي پورته
هلته خو تېره ده چې خوار شي غلی

لکه چې شپو کې د شپنو اورونه
د غره په شپولو کې لمبې وهي
زما نارام او مضطرب روح کې
ستا خاطرې هسې څپې وهي

که زمانې ستا سره لوبې کړې
ستا لوړ کمرونه که کلـــو ځپلي
زما تنکي تنکي او نوي افکار
د کونډو رنډو ا وسپلـــو ځپلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېږمه ترانه

تبنتم له ښار او له ښاريانو څخه
چونغره غبرګې دې يوه ځاله را کړه
په لوړو ترو او کمرونو کې دې
خپلو شپنو سره يوه تاله را کړه

هلته به مينه او ورورې شي پيدا
مرض د لوټ او دفساد به نه وي
تر هرې تيږې او پېچومې لا ندې
وېره د دام او د صياد به نه وي

چې شپه خوره شي ستا په لوړو ځوړو
زه به د زړ کو ترانې اورم
يا به ورځمه په ورغالو کې به
د زاړه شپون نه افسانې اورم

چې رمې وخوځي سبا را شي
زه به له لوړو نه سپېدو ته ګورم
يا به د ځوان شپونکي نغمې اورم
يا به دستر ګې راختو ته ګورم

چې لمر را تود شي په کمرو کې به زه
ديوې څېړۍ سيورې ته ځان رسوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چينې يخې او رنې اوبه بــــه
سوي کوګل ته په امان رسوم

ما ښام به ناست يم په يوه لوړه ګټه
له ســــره شفق ســره به رازوايم
يابه د دروي او شپېلۍ پــه ژبــه
قصــه د زړه د ســــوزو ساز وايم

ګرزم به ، خاندم به، مستي به کوم
د غره له زرکو او هو سيو سره
غلام د هيچا د غــــرور بـه نه يم
خيرن به نه يم غوړ ما ليو ســره

خپلو سپېڅلو آرزو ګا نــــو ته به
بې خونده شوی شرمېدلی نه يم
دورور تر پېښو لاندې کوو سره به
لــوړو ځايــو ته رسېدلی نه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومه ترانه

اې دبادو او بارانو چونغره
اې د ږليــو او سېلو رانګو
اې د تاريخ د تاړاکو شهيده
د ويدو شويــو عظمتو زانګو

کله چې ګورم ستا سپېرو تړوته
لکه يتيم ماشــوم ژړا راځي
په تورو شپو کې ستاله پربنو څخه
يوه آشنا غوندې نــوا راځي

همدا نـــوا زما په مړوايروکې
يوه بې تعبيره شان غوغاخوروي
زما په ستړي او ستومانه زړه کې
يــوه رنګينه تمنا خـــوځوي

ته څومره خوږ يې دپلرو وطنه
زما دخا پوړو ورځو شپو وطنه
زما غوغا ستا له چوپيا نه پيدا
اې د الهام او تــرانو وطنه

څومره به ښه واى چې پخپله خوښه
د سين په شانې مې سفر کولاى

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مينه مينه مې له هـــــره ځايه
ستا لوړو ځوړو ته نظر کولای

د بېدردانـــــو بېدردي به نه وه
زه به وم عشق او آزادي را سره
د تا دمينې په نا پا يه سين کې
و فا او هيله او مستي را ســره

سوځمه سوځمه د رب لپاره
يو خوندور شانې پيغام راکه
د ځو دردونو د ويــــو لپا ره
يو زرين مزی د الهام را که

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه ترانه

یو غمځپلی شان ځگروی راځي
چونغره ستا له شگو خاورو څخه
سړې سړې نغمې را رسي پسې
ستا له بادونو او له واورو څخه

ښا يي له سر د کنشکا څخه به
هوس د تخت او د ملکونو وزي
يا به حسرت د درست جهان دنيوو
د ده له زړه نه په آ هـــونو وزي

يا به په هغو ورارو بورو ژاړي
چې ده يې ورونه او زمن وژلي
يابه د هغو خلکو عذر کـــوي
چې ده په مينـــــــه دوطن وژلي

يا بـــــه د ژوند په بې ثبا ته دوره
اوس پس له مرگه افسوسونه کوي
يا به په تل کې دنمجنو خاورو
د ورکـــــو خلکو تپو سونه کوي

يا به له دې اوږدې چوپيا وي په تنگ
زړه بې هوس د څو ا مرونو لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا به له خاورو راوتل غـــــواړي
مينه رغبت به د قصرونو لـــري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوې څپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

با غوان ته

ځومره هوسېږم دې تازه تازه ګلا نو ته
دې نويو ځوانانو ته
ګوره اې با غوانه چې د تندې طا قت نلري
تا ندې يې نازکې دي

ساته يې خاطر تر څو چې لوی شي غوټۍ وسپړي
لاندې ريښې وتړي
مينه د چمن يې په رګو پلو کې پلنه شي
بيا ګوره توفان درنګ

خوانه يې پلوځې او اغزي او ځوځان لري که
دا دښمنان لرې که
پرېږده چې آزاده هوا چم دجلوې وښيي
دې ښکلو ګلانو ته

کله چې د ګلو په څپو کې چمن وخا ندي
يعنې وطن وخاندي
بيا دې زمانه په موږه هرڅه چې کوي کوي
بل ارمان به نلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغا م

تېر به شي کلونه ، مګر نه به شي
زما دغه رنګيني ترانې هېرې
محو به شي ګور زما
کلي زما کور زما
مړ به نشي اور زما
تل به زه غبرګېږمه شعرونو کې له کام سره

دا دبېدردۍ او نا پوهۍ څپې
زما هنر او مينه غرقوی نشي
تل به دافغان بچي
پورته دباميان بچي
ښکته دسيستان بچي
لولې زما سندرې له آغاز او له انجام سره

زما ولس به يو سي هيوادونو ته
زما دترانو ښکلي رنګين ګلان
تل به د پښتو ژبه
دا دلويو غرو ژبه
دغه د درنو ژبه
ساتي زما شعر له فکرونو او مرام سره

اې زما دځوانۍ تودو تودو هيلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوزئ دشعر ابدي کورته
يو سئ ولولې زما
پټې زلزلې زما
اوښکې قا فلې زما
وروستو زمانو ته ددې عصر له پیغام سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوړ ژوند

کا شکې شرنګ دیوه رباب کې
یوه رنګینه ترانه‌وای
یا دیار دځنهو ول کې
یوه مسته شان څپه وای
یا د ښکلو په محفل کې
سو ځېدلای یوه ډیوه وای
کاشکې سترګو دیتیم کې
دسرور یو شغله وای
یا په زړه دیوه مایوس کې
یوه هیله یوه اسره وای
کا شکې درمند دستم کې
بله شوې یوه لمبه‌وای
یا په سر دمستبد کې
نا سور شوې یوه دانه وای
نه دغه شوم نه هغه شوم
دساړه ژوندبندیوان یم،
ګوره څوک به را نه خلاص کړي
دا بندونه ځنځیرونه

تورو وریځو غوړولي
په دنیا باندې وزرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته به وايې چې خوځېږي
په آسمان کې دغم غرونه
د ښادۍ طلايي ورو ته
بيالوېدلي ځنځيرونه
هديروته ورته شوي
دا زاړه زاړه ښارونه
په غوږو دزمانې کې
غم سور کړي دي سازونه
غرسپېره، بېديا سپېره ده
مړاوي شوي دي ګلونه ،
واړه غم دی واړه غم دی
له دې غم څخه ستومان يم
مرګه راشه ما آزاد کړه
له دې تور ساړه ژوندونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلیمان پسرلی

د سلیمان په لوړو پرښو باندې
د تورو وریځو کتارونه خوځي
راته ښکارېږي د بهار په زړه کې
د پښتني مینې اورونه خوځي

بیا بهار راغی لېونی به شمه
د مستو نجونو خندنی به شمه
د لاله داغ به مې ساراته بوزي
خوب مې لیدلی غرځنی به شمه

بیا د وطن د د ښتو کانړي بوټي
زما په سترګو کې ګلان ښکاري
د لمـــر د لاندې دشبنم ځل کې
درست کاینات او ټول جهان ښکاري

مغرورې پېغلې د پېکي د پاسه
د سرو ګلونو کتارونه ایښي
د هغه ځوان لېر به په زړه باندې یې
د سارانۍ مینې داغونه ایښي

د ژرنده ګړي د بچو په لاس کې
بیا د لښتیو زېړ ګلان ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړاوو مړاوو او سړو شونډو يې
تر خه ترخه موسکي ځپان ښکاري

سړ را ته ښکاري چې بهار بل دی
يا زما تنده او خمـــار بل دی
ليرې ترخې اوبه به څوک راکړي
په زړه مې اور دانتظار بل دی

يارانو لاره د سارا چېرې؟
ساقي تنګ شوی يم مينا چېرې؟
په دې بېخونده او ساړه ژوندکې
يوه رنګينه مشغولا چېرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا كا مه هيلې

اې زما نا كامه هيلو !
لرې لرې شئ له ما نه
هورې لريې په بېد يا كې
د غمونو په چوپيا كې ،
ما نا كام ته
ما بد نام ته ،
بدمرغي چيچې غا ښونه

اې زما زړه زړه لېونيه ، خندنيه !
نور مې مه سوځه بېځايه
د ځوانۍ له مشغولا نه ،
د ګلرخو له وفا نه،
بې نصيب يم
زه غريب يم
چېرې زه ، چېرې عشقونه !

دا د هيلو كاروانونه ، امېدونه
چې بهېږي را بهېږي
خندوي مې ژړوي مې ،
غولوي مې ،غولوي مې
يا هغسې
يا دغسې
پاروي زما دردونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا آشنا نغمه

دا څه آوا ز دی ؟
دچا نیا ز دی؟
پرده د سا ز دی
او که اعجاز دی؟
نغمه شراب دی زه شرابي یم
یا زه کباب یم دا کبابي د ه

خراب خراب یم
کباب کباب یم
د ساقي لا س کې
گرو په شراب یم
عمر تېرېږي یارانو گورئ
پیا لې کېږئ پورته چې نه ودرېږي

کاروان روان دی
زړه مې پرېشان دی
ویرژلی ژوند مې
په ماتاوان دی
نا مرا ده عشقه زه دې بر باد کړم
زه دې بر باد کړم نا مراده عشقه !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوا مینه

سپوږمۍ دلوړو غرو له شا نه راخته راخته
سپینه رڼا په‌لویو دښتو خورېده خورېده
وږمې د ګلو له عطرونو سره
شپې د شپنو له آزازو نو سره
نشې د میو له جامونو سره
زما په لاسو کې ځنځیرونه دګناه اچول
توبه وه ماته

زه د نېشې له پیچ و تا به اوښتم اوښتم
دا د مچکو له ګرمیو تاوېده تاوېده
ماله سر کشو ګنا هونو سره
دې د ځوانۍ له هوسونو سره
له ډکو ډکو ګیلاسونو سره
د وصل او مینې پر ښارونو چپاوونه وهل
حیا ویده وه

دا په مستۍ کې زماله غېږې ړنګېده ړنګېده
زه په سینونو دګناه کې دوبېدم ډوبېدم
له تږیو تږیو ارمانونو سره
له ښکلو ښکلو عذابونو سره
دزلمیتوب له کړاوونو سره
د سباوون رڼا دستر پرده وچیرله
مینه رسوا شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارغوان سندره

دا د ګلو امتحان دی
که په غرونو کې توفان دی
که د ګلو ننداره ته
سر جګ کړی ارغوان دی
چې بل فکر او نوی ذوق
نوی شور او نوی شوق
زما په شعر کې نخښېږي

د سینونو په نغمو کې
د بهار په ترانو کې
د عشاقو په سینو کې
د ګلونو په څپو کې
نوی شور، نوی آواز
نوی طرز او نوی ساز
آسمانو ته پورته کېږي

په رګونو د زمان کې
د خیالونو په توفان کې
د اشعارو په عنوان کې
د ځوانانانو په ارمان کې
نوی خیال، نوی عنوان
سره لمبه د ارغوان
را تاوېږي او بلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنا ته

هېر کړه آشنا دا تېر عمرونه هېر کړه
باده در نيسه تېر غمونه هېر کړه
کاروان دعمر اشنا
کله درېږي کله صبر کوي
پياله کړه پورته چې مهلت کم دی

بيا به ځواني وي خو بهار به نه وي
يا به بهار وي دزړه يار به نه وي
زه له دې عمره اشنا
سخت اند ښمن يمه او ويره لرم
له دې ظالمه انتظار کم دی

مهلت دعمر يوه برېښناده برېښنا
يوه غمجنه شان خندا ده خندا
په دې خنداکې اشنا
يو رپ لذت دی گوره لاړ نشي
چې افسوسونه بيا ثمر نلري

که زاهدان په سجاده ښه ښکاري
رندان بيخوده په باده ښه ښکاري
يوه گړۍ عقل اشنا
عذاب عذاب دی گوره پام کوه
چې افسوسونه بيا ثمر نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

را ځه چې ځان له يو جهان کو پيدا
خو لېوني او خو مستان کو پيدا
سارا ته لاړ شوا شنا
هېر کو دا واړه بند يزونه هېر کو
په بدمستۍ کې څو نارې و وهو

زړه مې سارا پسې ژړاوي کوي
زما تېر عمر ته بنېراوي کوي
راځه چې وزو اشنا
وېرېږم لاره دسارا بنده شي
جنون به گرزي سرگردان راپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسالنګ ترانه

په لمـــــن د هند وکش کې
بيا د کار مــــــوزيک غږېږي
د مــــا شين تر دوړو لاندې
د هيـــوادا نسان خوځيږي

د لته فکـــر د بقــــــــادی
ژوندی شوی په سالنګ کې
ما ليـــــد لې معجـــزې دي
د کا ر ګـــرو په کلنګ کې

غرونه غرونه به هـــوار شي
کار به وکــــــري ګلو نه
سېل به مارشي سين به واوړي
طبيعت بـــه شي پـــه ملونه

علم او کار ســـره يو شوي
ما توي داسختې پـــر ښي
د سالنګ له زړه نه باسي
د انسان د فکـــر کـــر ښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی چې نه هېرېږي

رحمن بابا :

خرقه پوش دی له شا هانو بې نیاز دی
سر تر پا یه حرارت دی سوزو ساز دی
د خیال دباغ دګلو یوه ورمه ده
دجذبو په آسمانونو کې پروا ز دی

خوشحال ختټک :

یو سېلاب دی چې له لوړو را روان دی
د پښتـــو او پښتنوالي قهـــــرمان دی
ټیټ یې مه بوله غورځنګ وربا ندې مکړه
پس له مرګه هم دتورې تــــرجمان دی

حمید ما شوخېل :

دپښتو دخـــــــورې ژبې یکه تاز دی
په ا یجاد درنګینیـــو کې ممتاز دی
په هر بیت کې نخولي دي خیالونه
دده شعر، شعــــرمه بوله اعجازدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم تګ

په سفر کې له کاروانه ســـره سم تګ
د پېـــړۍ په مقتضا قـــدم قـــدم تګ
کوم چې باسي توفاني بېړۍ له موجه
همدغه دی منتخب او محتـــرم تګ

بې موقع خندا

ما کتاب د تجــــــربې کې دي لیدلي
دغـا فل په درما نـــــد ه لمبې ختلي
چا چې کړې بې موقع خوب و خندا ده
د برېښنا په شانې یوه خنـدا کې تللي

د دنیا لار

چې دنیا ځي په هغه لار بـــــه روان شې
په دې خپله لار به خپله ســــر ګردان شې
خود سري به دې له غرو څخه غور ځار کړي
بیا په تېره څه حاصل چې پشیمـــا ن شې

هندوکش ته

هندو کشــه را روان کړه سېلاوونه
چې له توانه پورته شوي دي دردونه
داشیا دغرونو تا جه د ر نه جار شم
څنګه نه سوځي د تا پلې او ر ګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ خم

محتسب که هر څو چم داحتساب کړي
رند پو هېږي چې په زړه کې څه حساب کړي
په قبا کې يې پټ کــــړی خــــم دميو
که په خـــوله هر څو وردونه دثواب کړي

دهر چا جهان

دا جهان که هر څو لوی او سورور دی
خو دفکـر تاخت و تاز ته يو بڅر دی
دغه يوه قطره شبنم هم ترې خلاص ندی
چا ته اوښکه دشبنم، چا ته گوهـــــردی

دعا

ربــــه را ولې توفـــان، توفــان دکـار
نـــوی نسل او طبقــــــه د ابتکار
موږه ننګ ددې وطن که په دار جګ شو
آلـــوده بـــه شي په مـــوږه هغـــه دار

طلا

دا طلا چې هر سړی يې په ارمان دی
دا قاتل دشــرافت او د وجـدان دی
فلز نه دی استبداد دی تجـــاوز دی
د بشر په عواطفـــو کې شيطان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرې ورځې

په سحر کې رڼايي د ژوندون نښته
په ما ښام کې شور دعشق او جنون نښته
هره ورځ له بلې ورځې سړه کېږي
په سبا کې حرارت د پرون نښته

پښتنو ته

د نجات د قافلې له سره هېر شوې
دژوندون ساحل نه پټو ستر گو تېر شوې
دتوفان په څپو ډوب شوې خوار پښتونه
د نفاق په سېلاوونو کې چاپېر شوې

...

خدا يه ماله د کلام زور او تأثير را
رسا عقل، پاک ايمان ،قوي تدبير را
يا نجات د وښيارۍ له غمه را کړه
لېونی مې کړه ددې هنر اکثير را

ظالم ته

جګ ولاړ به دا اسمان وي ته به نه يې
همدا راز به دا جهان وي ته به نه يې
خلقې به ستا له ظلمه حکايت کړي
آسوده به مظلومان وي ته بې نه يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابدي شرم

زه له مرګه نه وېرېږم، نـــــه وېرېږم
د لطيفې سا په جال کې نه بندېږم
که د ځوانې معرکې پهلوان نشم
تر ابده به په خاورو کې شرمېږم

ژوند

ژونـــــد د ماتو او سپلیو سلسله ده
یا د خـــو خندا ژړاوو قافله ده
یوه بربښنا د عدم په تورکوګل کې
د سکون په اندامـــو کې زلزله ده

شرق او غرب

شرق او غـــرب سره یو بل ته اوښتلي
نه پـــــوهېږم زماني بیا څـــه کړلي
را ته ښکاري د یاغي انسان له لاسه
دې دنیـا له تباهۍ ســـــــره منلي

د پیسو مرض

هسې تللي یو د خپل ځان په غمو کې
د پیســـو په تموج او توفــــــانو کې
که انفاس د مسیحا راشي علاج ته
مبتلا به شي په فکر د پیســـو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندۍ خبره

او ښکې ندي چې له سترګو مې بهېږي
زړه مې ویلي شو له سترګو را تویېږي
که مې مړی یوه ژوندۍ خبره واوري
پس له مرګه به په خاورو کې نښېږي

دژوند پهلوان

بې همت وي چې له ژونده شکایت کړي
لېونی وي چې د تېــرو حکایت کــړي
پهلوان وي چې د ژوند په معــرکه کې
موانع لري کوي او حـــرکت کړي

ستا دزلفوکړۍ

اې سپوږمیه ستا د حسن څه تأثیر دی
چې عالم دې دجلوې په دام کې ګیر دی
خیالات او الهامات او زما فکـــــر
یوه کړۍ د ستا دزلفــو د ځنځیر دی

ستا نظر

بیا مې زړه دتا دزلفو په دام ګیـــر شو
بیا مې خیال دتا په حسن کې اسیر شو
ستا نظر چې زندګي تـــرینه اوریږي
د لایق له سینې تېـــر شـــو عالمګیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده ژوند

زموږ بېرنگه ا و بې خــونده ژوندبه تېر شي
سم ملت او نوی ژوند بــــه را بر سېر شي
ولې هيڅکله بـــه نشي چې لــــه خلکو
زموږ بې رنگه او بې خونده ژوندون هېر شي

تا وده زېږي

هغه وخت چې کام له خوبه را بيدار شي
د وطن غر او صحرا گل و گلـــزار شي
زما خاورو لـــــره راوړئ تا وده زېږي
گوندې وي چې مې هډوکي په کرار شي

بې عشقه زړه

که په زړه کې عشق د کام او هيواد نه وي
يا په مټ کې توان توفيق د جهـــاد نه وي
هسې زړه او مټ د گور چينجو ته ورکړئ
څو عامل د بې ننگي او فســـــا د نه وي

لوی دښمن

که مې لاس په کان د زرو باندې بر شي
اور به بل کړم پې چې خاورې د ممر شي
تر هغو به د سکې بـــــدي پرې نږدم
څو يې نوم نشان له ځمکې نه بهر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعقل غلامي

يا دعقل لاره خوشې کړه مجنون شه
ددنيا لــــه مشاغلو را بيـرون شه
يا دعقل غلامي ته ځـــان تيار کړه
سقرات شه، ارستو، افلاتـــون شه

دخان خر

کوم ملت چې خر دخان وي ملت نه دی
چې دخپل قوت نادان وي ملت نــه دی
چې دنـــورو له ويا لې ښخــه ويرېږي
او غـــافل دخپل توفــان وي ملت ندی

زما قلم

زما قلم به هله لوړ او محترم وي
چې دښمن دا ستبداد او د ستم وي
چې دخلکو د دردو رازونــه وايي
خدا يه وي به چې هغه زما قلم وي

زوړ نظا م

مکتب غم، اداره غم، کلی او کـــــور غم
ميندې غم، پلرونه غم، نيايي او ترور غــم
د زاړه نظام له ظلم او لــــه فساده
په وطن باندې را گرزي کور په کور غم

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب ته

رب دې راوله اې پلاره انقلابه
اې زموږ عالي مکتبه اې کتـــابه
دا وطن په ظلم هسې خراب شـوی
چې فاسد دی له یوششه تر تهدابه

انقلابي سر

سر هغــه دی چې په اور دانقـــلاب کې
په لمبو کې ، په توفان کې، په سېلاب کې
دمـــــزدور او د بز گـــــر د حق لپاره
ځړېدلی وي ددار په ســره تناب کې

نن او پرون

دنن اوښکې دسباورځې توفان دی
دنن طفل د را تلونکي پهلـوان دی
ددنیا په زور غـــــره نشې حاکمه
ستاجهان سبا دبل سړي جهـا ن دی

انسان ته

هلکتوب په لوست اولیک کې درنه تېر شو
په ځوانۍ کې حرص د مال درنه چاپېر شو
په زړښت کې سمه شمه د سهــــا ر یې
څوک چې زوړ شو ناتوان، چې مړ شو هېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ ځای

په کوم ځای کې چې د علم ډېوه بل شي
یا د فکر لمبه و خوځي جل بل شي
د پتنګ په شانې ځان ترېنه قژبان کړه
چې سینا دې له ایرو څخه خجل شي

ځوان او زوړ

ځوان هغه وي چې د ځوان فکر خاوند وي
نه هغـــه چې د اوهامو په دام بند وي
سل ځوانان دې تر هغه زاړه قربان شي
چې خاوند د نوي رنګ او نوي خوند وي

له ځوان څخه ګیله

ځوانه ډېر ډېر ګیله من یم ستا له کاره
ستا له فکره، ستاله پوهې، ستاله ډاره
په نغمو کې دې د ژوند سندره نشته
کام ته نه شې پو هولای سمه لاره

پا څېره زلمیه

ستا په مخ باندې جهان ګل و ګلزار دی
ستا په مټ د ژونـــدانه دار ومدار دی
د غفلت له خوبـــه پا څېره زلمیـــــه
چې جهـان دې دجلوې په انتظار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن ځوان

هغه ځوان چې د وطن په درد سوځېږي
که سل ځله پر مخ لوېږي پورته کېږي
ما ترې زر ځله قربان او صدقه کړې
چې د مرګ په پوله نا ست دی لا خوځېږي

فرعون ته موسا

ظالمان که فرعونان وي ته موسا شه
دناتوان او دمظلوم د لاس عصا شه
سر کشان که په نشتر زړونه زخمي کا
ته ملهم او د زخمي د زړه دوا شه

د ځوانې عقیدې پهلوان

نه په ځوان عقیده من یم نه په زوړ
نه په لوښ او نه په وړي ، نه په موړ
چې د ځوانې عقیدې پهلوان ته وي
پسې نه ګرزم که ګرم وي که سوړ

له خلکو سره یو ځای

ځوانه ځان لپاره ژوند څه ژوندون نه دی
ګوره پام کړه دا سبا دی پرون نه دی
څو د خلکو په غمونو کباب نه شي
هغه تیره د سا را ده ، لړمون نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتونی ځوان

ځوا ن هغــه دی چې فا تح له دنيا تېر شي
نه هغـــــه چې په دامونو کې چا پېر شي
چې کړه وړه يې يا د گا رونه شي تا ريخ ته
نه هغـــــــه چې له پېړيو څخه هېر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

له څه مودې را دورې مې غوښتل له اروپايي شعرونو سره دځوانو پښتنو شاعرانو او ليکوالو د بلدولو لپاره د اروپايي شاعرانو ځيني شعرونه په پښتو شعر ترجمه کړم مگر د وخت تنگسيا دا هيله وځنډوله .اوله شپږو مياشتو را په دېخواددې هيلې د پوره کولو شونتيا لاس ته راغله او ما دغه کار پيل کړ او اروپايي شعرونه مې لکه د هغوی اصل پښتو ته را واړول . ددې زيار د لومړنۍ نمونې په ډول مې د « پوشکين »، « لرمنتوف » او« پتوفي» څو شعرونه د دوی له لنډې پېژندگلوۍ سره په همدې دفتر کې وړاندې کړل . البته ښکاره ده ژبې حتی يوه وا حده ژبه هم چې کله په متفاوتو فرهنگونو کې سره جلا شوې وي ، تر عامو اشترا کوتو ور هغه خوا ، خپلې ځانگړې او جلا مقولې اصطلاحات او فر هنگي احکام لري چې له نورو ژبو سره د هنري راکړو ورکړو او دژباړلو او راژباړلو په چاره کې ستونځې رامنځ ته کوي او حتی کله دغه راکړه ورکړه ناشوني کوي او هغه متل رښتونی کېږي چې وايي :« د شعر ژباړونکی خاين دی.» ما د ژباړل شويو شعرونو د وزن او غاړه ايزې ځانگړتيا او دقافيو درعايت لپاره کله يو لفظ يا جمله په ژباړل شوي متن باندې زياته کړې ده خو ددې لپاره چې دترجمې امانت رعا يت شي هغه مې په قوسونو کې دننه راوستي دي تر څو اصلي متن بې درکه نشي .

د پتوفي له «غروب » او د لرمانتوف « دژوند جام » نه پرته ، په نورو ټولو شعرونو کې د هغوی د وزن، قافيې او سندريز آهنگ اصالت ساتل شوی دی او بې له هر راز فني تصرف څخه ، د خپلو ژبو په اصلي رنگ کې پښتو ته را اړول شوي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکسا ندر سرگيويچ پوشکين

ستر روسی شاعر الکسا ندر سرگيويچ پوشکين د ۱۷۹۹ کال د جون د ميا شتې په شپږمه نېټه په مسکو کې زېږېد لی دی . خپل لومړني شعر يې له لومړنۍ زده کړې وروسته ، په لېسه کې ووا يه . له زده کړې ورو سته دبا ند ينيو چا رو په وزارت کې په کا ر بو خت شو ، خو خپل ټول وخت يې په ا د بيا تو تېر کړ . په ۱۸۲۰ م کال کې د «روسلا ن او لودميلا» خپرېدو ډ ېر شهرت ور کړ.پو شکين لا زده کوونکی و چې انقلابي ټو لنې ته نيږدې شو او ددې ټو لنې مفکورو دده په ټولو آثا رو اغېزه و کـــــړه . پوشکين دخپلو څر گندو انتقادونو له کبله يو ځل د روسيې جنوب ته او بل ځلي يوه کلي ته تبعيد شو .

په ۱۸۲۵ م کې د روس نظا مي افسرا نو يو نا کام بغاوت وکړ . ددې بغاوت څخه وروسته تزاري حکومت غوښتل پو شکين خپلې خوا ته جلب کړي نو له تبعيد څخه يې بېرته را وغوښت خو پو شکين د پا څون دمفکورو پلوی پا تي شو او په دې وخت کې يې دا سي شعرونه وليکل لکه « سايبيريا ته » چې په دې مجموعه کې چا پ شوی دی . له همدې کبله د روسيې دمر کز وا ک لرونکو ، له ده څخه کر که کوله ، او دده په ښځه يې تو ولگاوه . ددې تورونو په نتيجه کې پوشکين د يوه فرانسوي نظا مي افسر سره چې د تزار په چو پړ کې و ، په مخا مخ دوئل کې ټپي شو او دوه ورځې وروسته مړ شو . دا واقعه د ۱۸۳۷ م کال د جنوري په ۲۷ پېښه شوه . پوشکين تر اوسه د روسيې د ادبياتو تر ټولو ستر او محبوب شاعر پاتي شوی دی .

دپو شکين ستر آثار دا دي:

په شعر کې د « يو گني اونيگين»منظوم نا ول ،« پولتا وا » ، «مسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور»، او په نثر کې د «دبروسکي» او د «کپتان لور» ناولونه او نور .

انعکاس

کوم وخت چې په لوی ځنگله کې غبر دځناورو شي
یا چې د تـــرم له خولې نه پورته یـــوه خبـــــره شي
کوم وخت چې له وربځو نه، د تالندې آواز شي خور
یا دغـــونډۍ شا نه کومـــه پیغله په سنـــد رو شي
ته په تش ما حول کې بیا هغـه غبر گـــــوې بېـــرته
هر چا ته د خپلې خــــــولې خرې اوروې بېرتـه

ته په غــــبر د تا لندې ، بربښنـــــا او د ځپـــو خبر
ته په (ســـویو ستړو) آوازونـــو د شپنـــــو خبر
ته هــــر چا او هــــر شي ته ، دده دغبر ځواب وایې
ته د ټولـــــو واړو پـــه نغمـــو او ترانـــو خبـــــر
تا ته مگـــــر څــــوک ستا د سندرو ځوا ب نه وايي
اې شــــاعره یو ستـــا د خبرو ځـــواب نـه وا يي

(c) ketabton.com: The Digital Library

انچار

د سوځووڼکو شغلو دلا ندې
په يوه وچه لويه ښېد يا کې
انچار ولاړ دی او پيره کاندي
يوا ځنی دی ټوله دنيا کې

دې تږيو د ښتو دی زېړولی
د خپل غضب په ورځو شپو کې
بيا هرې څانګې تې څڅولي
زهر په پاڼو او په ريښو کې

بيا چې ګرمي شي، دده له ښتو
او بځن زهرونه ورو ورو څڅېږي
خو چې ما ښام شي، په پلنو دښتو
زهر شي غوټه را ټه ځلېږي

که يوه ګرزانده وريځ پيدا شي
او په دې ونه را وورېږي
دونو څانګو نه، بيا جلا شي
د زهرو څاڅکي، په ريګ څڅېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ــ انچار: د زهرو ونه

شد يد يو امر يو سړي بل ته
ور کړ چې لاړ شه تر اې انچاره
هغه هم لاړ شو، دغه اجل ته
او بېرته راغی تر بل سهاره

د مرګ شوده يې راوړه ناچاره
هغه ظالم ته له مجبورۍ نه
پرمخ يې راغله د خولو لاره
حال يې خراب شو له کمزورۍ نه

پر خاورو پرېووت تر کيږدۍ لاندې
لکه چيچلی چې وي تورمار
پړمخ د خاورو، په ځمکه باندې
په پښو کې مړ شو دخپل سرکار

په هغو زهرو يې آلوده کړل
ظالم فاتح د مرګي غشي
بيا يې ملکو ته د ګاونډيانو
د مرګ لپاره هغه کړل خوشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریځ

اې دورک شوي توفان ،وروستۍ وروستۍ وریځې
همدا یواځې ته یې ،په شنه آسمان کې خوځې
ا یکې یواځې ته یې، چې غمجن سیوری کوې
یواځې ته (په موړه) ، خوشحا له ورځ غموې

یوه شیبه مخ کې دې‌وه، مخه دهسک پو ښلې
او هیبتنا کې برېښنا، ته وې پـــــه غېږ نیولې
مبهمه تا لنده دې ،(زموږ پر سر) کوله
نا روغه ځمکه دې هم، په باران او بوله

ورکه شه وخوځېږه، اوس ستا موده پوره ده
توفان تري تم شوی ، او ځمکه هم تازه ده
د ونو پاڼو باندې ، باد تېروي لا سونه
او له آسمانه شړي ، د ستا خواره پوځونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګ ... (۱)

هغه خوږه شپېه په ياد ده زما
چې مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه يو ښکلی الوتونکی خيال
لکه يو پاک ښا يست پيدا شولې

ډېر وخت دتا لطيف آواز راته
د نامېندئ دغم اوږدو شپېو کې
ښکلی تصوير مې دې په خوب ليده
د شور ما شور په بدو اند ېښنو کې

کلونه تلل، ياغي ټکان د توفا ن
پو او پنا کړل پخواني خوبونه
ستا آسما ني صورت او ښکلی آواز
هېر مې شول واړه (لکه هېر خوبونه)

په لري ځای کې ورو ورو ورځې زما
په تياره بند کې تېرېد لې هدر
نه بل ژوندون، نه بل الهام، نه مينه
نه بل معبود ، اونه داوښکو اثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ ک...: دشاعر دمعشوقې پټ نوم

روح ته مې وخت دويښېدو راغلی
بيا مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه يو ښکلی الوتونکی خيال
لکه يو پاک ښايست پيدا شولې

زړه مې رپېږي دخوښۍ له زوره
ځکه چې بيا يې شول ورک شوي پيدا
هم يې ژوندون، هم يې الهام، هم مينه
هم يې معبود، هم يې دمينې متا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سايبيريا ته

د سا يبريا د ځمکې زړه کې
و ساتئ خپل ويا ړ جن زغمونه
ستا سو غمجن کار به ورک نشي
نه د افکارو لوړ پروازونه

هيله چې خور ده د بدمرغيو
بيا به د ستاسي تيا ره زندان ته
سترزيري خپور کړي د خوشحاليو
مطلوب فرصت به را شي زمان کې

مينه دوستي به ستا سي مکان ته
له تيارو ورونو در ننه کيږي
لکه دا اوس چې ستا سو زندان ته
زما غږونه آزا د آزاد رسيږي

مات به شي واړه دا ځنځيرونه
بنديخانې به ړنګې شي بېرته
وابه ورئ ورو کې هر کليونه
ورونړه به در کړي تورې په بېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ما ښا م

آ سما ن تيا ره دی وا ورين تو فا ن کې
په گردلو کې واوري څرخېږي
د ځناورو په شا ن سورا ن کي
د ما شوما نو په څېر ژړېږي

کله يو وا رې زوړ بام د پا سه
خورو وښو کې په شور ما شور شي
لکه نا وخته پر ديس نا څا په
کړ کۍ وهي ، غلط ترې لور شي

زموږ غريبه زړه جونگړه
سخته غمجنه ، زيا ته تيا ره ده
پر تا زما بلڅکۍ[1] څه له
د کړکۍ مخ کې چوپيا خوره ده؟

يا د توفا ن کړيکجن آوا ز کې
يې ستړې شوې ، ستوما نه شوې
يا د سنيو د څرخ آ وا ز کې
د خوب په ټال يې پر ېشا نه شوې

---

١ ــ بلڅکۍ: د بلڅۍ اسم تصغير دی، له دې څخه دپو شکين مراد خپله دا يي ده چې دی يې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړکتوبه روزلی او لوی کړی دی.

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وچښو دا شرا بونه !!
راځه چې غم ته پيالې کړو سپرې
يو څه خوشال کړو خپل غمجن زړونه

ماته سندره د مرغه (۲) وايه
چې ځنګه او سي نورو ملکو کې
ماته سندره د پېغلو وايه
چې او به وړې سهار سپېدو کې

آسمان تياره دی واورين توفان کې
په ګردلو کې واورې ځرخېږي
د ځناورو په شان سوران کې
د ما شومانو په ځېر ژړېږي

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وچښو دا شرا بونه
راځه چې غم ته پيالې کړو سپرې
يو څه خوشحال کړو خپل غمجن زړونه

---

۲ ــ يوه فلکلوري منظومه ا فسا نه ده چې دايي به د پوشکين په ما شومتوب کې د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویده کولو لپاره ورته ویله .

اریون (۱)

موږه ډېر وو په بېړۍ کې
دراوه ځینو با دبان
نورو گردو په یو آن
پارو گان وهل بېړۍ کې

زموږ پوخ رهبر چوپیا کې
پر سکان تکیه کوله
او بېړۍ یې چلوله
د سکوت په منتها کې

زه ډاډه ویسا په ځان
او سندرې مې ویلې
ما نو گانو اوربدلې
نا څا پي راغی توفان

واړه مړه شول په بېړۍ کې
برېښنا، تالندې، توفان
زه مرموزه غزلخوان
یوائحې واچولم زۍ کې

۱ــ اریون : دلرغوني یونان یو شاعر دی. افسانه روایت کوي چې یو وخت سمندري غلو داریون په بېړۍ با ندې حمله وکړه، یرغلگرو غوښتل چې اریون مړ کړي او مال یې ولوټي . اریون اجازه وا خیسته چې تر مرگ دمخه خپله سند ره ووايي . اریون سندره وويله او ور پسې یې ځان سمندر ته وغورځاوه . سمندري « دلفین» چې داریون سندرې یې په زړه سخت اغېز کړی و، هغه یې وا خیست او د سمندرڅنډې ته یې ویوست . پو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکین دا ترا نه د خپل وخت په ځانګړو پېښو با ندې لیکلې او همغو ته پکې اشاره کوي.

بولـــم تېرې تـــــرانې
د(رانه) لمر وړانګو لاندې
د یوې لویې پر ښې وړاندې
وچـــوم لندې چـــامې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندي

زه ترشايم د جالونو دلندې بنديخانې
تما شه كوم په بند كې ديوې ځوانې بابنې
ارمانجن اشنا له ورايه رپوي خپل وزرونه
خوځوي تر كړكۍ لاندې ډك له وينو خوراكونه

كله ووهي مشوكه، كله ما پلو ته گوري
لكه فكر كې يې كوم شی (غلی) زما لپاره ښوري
په كتو او آوازونو اشارې كوي وما ته
غواړي ووايي چې: راشه والوزو لويې فضا ته

موږ آزاد مرغان يو وروره، راځه وخت دی چې تېرېږي
راځه والوزو اې ځای ته چې تر وريځو غر ښكارېږي
هغه ځای ته چې هغه كې دشنه بحر ناظران يو
هغه ځای ته چې يوا ځې زه او باد يې خاوندان يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواکخ[1] ترانه

ولي دخوښې آواز چوپ شوی دی
اې دساتېرې سندرو پورته شئ!
تل دې نرمې پېغلې ځونې ښځې وي
موږ سره چې عشق درلودلی دی

ډک کړئ گيلاسونه خپل
تل د گيلاسونو ته
ټيگو شرابونو ته
وا چوئ گوتگې خپلې

را شئ گيلاسونه سره پورته کړو
تل دې وي شعرونه، تل دې عقل وي
و ځلېږه ته اې مقدس لمره!
هسې چې څراغ سپېدو ته ژېړ ښکاري
دغسې (غلط) او دروا غجن حکمت
لمر دا بدي عقل ته ژېړ ښکاري
خپله رڼا بايلي آخر ورکه شي
تل دې وي لمر، ترژمې دې ورکه شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

---

۱ ـ دلرغوني یو نان د شرابو او خوښۍ رب النوع.

پټه مینه

ما له تا سره لرله پټه مینه
ښايي مړه نه وي دا مینه زما په زړه کې
ځکه زه غواړم چې تا په تکلیف نه کې
مګر تا به ربړوي نه دغه مینه

ما له تا سره لرله غلې مینه
په چوپیا کې په حسد او محجوبۍ کې
دا سې پا که حقیقي سپېڅلې مینه
خدای کړي نوريې ولري هومره پا کۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیادگار ځلی

مامجسمه ده جوړه کړې ځان د پاره
پټه به وانښه نه کړي هغې ته د ولس لار
پورته اوچت شوی دسکندر تر یاد گاره
ځلی زما دکار

هېڅ وخت به مړ نشم ځکه روح به مې سندرو کې
زیاته تر بدن پاتې شي تل به وي ژوندۍ
یو شاعر که پاتي وي ژوندی به یم خبرو کې
پر ټوله نړۍ

لو یه روسیه به گرده پېژني زما مقام
هر روسی ملت به زمانوم وړي په ښاغلي شان
واړه سلاوان او تنگوسان او فنلنډان په کام
کلمک دبیابان

ډېر وخت به له دې سببه یم په خلکو گران
چې مې په خپل وخت کې ښه احساس که را بیدار
ظلم کې مې یاده آزادي کړه او احسان
ومې غوښت په خوار

باید د شاعر مهارت کېږدي خدای ته غاړه
نه له چا وډار شي نه پابند شي د احسان
ومني ستاینه وي که تور وي په ځان دواړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لر شي له نادان .

لرمانتوف

لرمانتوف(۱۸۴۱ م ـ ۱۸۱۴ م) دروسيې دادبيا تو تر ټولو لوړه رومانتيکه څېره ده . دې ستر ادبي نا بغه تش ۲٦ کاله ژوندو کړ او که چېرې ژوندی پاتي شوی وای خامخا به د يورپ په شاعرانو کې بې سا ري مقام ته اوچت شوی و .

لرمانتوف په ۱۸ کلنۍ کې د تزار گا رد ته دا خل شو او دعمر په ۲۲ کلنۍ کې يې « د شاعر مر گ» مشهور او بې ساري شعر د پوشکين د مر گ په منا سبت وليکه او له همدې وخت څخه يې شهرت ته مخه کړه . دی دخپل وخت په رژيم باندې دانتقاد له کبله قفقاز ته تبعيد شو . دی هم د پوشکين په شان په دوئل کې وړل شوی دی . دده په باره کې ويل شوي دي :« يو مرغه و چې له جنته راغلی و او په لنډه موده کې چې د قفس زنداني و، دا سي ناري يې وکړې چې له جنته راتلې.» مادلته په چونغر کې دده شپږ شعرونه پښتو کړي دي .

د لرمنتوف تر ټولو مشهور آثار دادي : په قصيدو کې « ديمون» او« مه څېری» . په ناولونو کې د« پېړۍ قهرمان» او په منظومو ډرامو کې « مسکو».

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادبان

یوائحې یو بادبان د سمندر په شنه غبار کې
له لرې متکې ښکاري او سپینچک شاني ځلېږي
په لرې هیوادو کې څه تپوس کړي څه شی غواړي؟
په خپل ښکلي هیواد کې (خدازده) څه ترې پاته کېږي
بادونه غورهار کړي، څپې یوه په بله اوړي
شا تیر د بادله زوره یوه خوا بله خوا کرږېږي
نه، نه ! په سمندر کې نېکمرغي نه لټوي
او نه له نېکمرغۍ نه چېرې تښتي یا پټېږي
تر سپین بادبان دلاندې شنې رڼې اوبه د بحر
له پاسه پې دلمر زرینې وړانګې پې خورېږي
لیکن یاغي باد بان د توفانو هوس لري
ممکن په توفانو کې نېکمرغي موندله کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند جا م

په پټو سترګو مو شونډان دژوند په جام ايښي
د هيلو لارکې مو ګا مونه ټول ناکام ايښي
موږ ه بې ځايه تودې اوښکې تو يوو ور با ندې
غمي د اوښکو مو د جام په زيو خام ايښي
د مرګ شپېه به زموږ له سترګو پرده لرې کاندي
وا به خلې ټول هغه چې موږ ځانله تمام ايښي
ها وخت به پوشو چې دژوند جام لا پخواتش و
موږ غولېدلي وو کنه دی په رښتيا تش و

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمر

طلايي وريځي د لـــــو کمرې
په سينه باندې شپه کـــړله تېره
سبا د وخته لوبغاړې وريځـــه
په شنـــه آسمان کې لاړله لرې

په کمـــــر پاتې يو لوند اثر شو
يکې يوائې هلتـــــــــه ولاړ و
په يوه ژور فکـــــــر کې لاړو
چوپې صحرا ته په ژړا ســر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریځې

د اسمان وریځو تل پر دېسانو !
په شنه آسمان کې د در لـــــړونو
زما په شانې تل سر گـــــــردانو
له گران شمال نه جنـــوب ته تلونو

څوک شړي تاسي؟ آیا تقدیردی؟
یا پټ حسد دی، یا ښکاره کېن دی؟
آیا د جرم دغه تأثیر دی؟
یا د دوستانو تور او ناورین دی؟

نه هسې نه ده ، پتهو (۱) خپه کړئ
ستاسي نه حس شته او نه دردونه
همېش آزادې ، همېش سړې یئ
نه موطن شته ، نــــه تبعیدونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ پتو یعنی پټیو او کروندو په خپلې بې بدلونه بڼې خپه کړئ او لېرد ته يې وهڅولئ.
شاعرغواړي د شعر په ژبه ووا يي چې دلته ځمکه او ما حول يو رنګ او بې بدلونه دی .

• • • •

په لوخ غره کې دوحشي شمال دپاسه
ده ولاړه د کاج يکې يـــوا ځې ونـــه
له درانه خــــوبه کــږه وږه زنګېږي
د سپينکۍ واورې جامه وربا ندې پلنه

همېش خوب وينې چې لرې په صحرا کې
هغې سيمې کې چې لمر ترينه راخېژي
پر تاوده کمـــــــره غمجنه او يوا ځې
د خــــــرما ښايسته ونه راشنه کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

• • • •

تش یو زه راځم پلو د لویې لار ته
په غبار کې د برینه لار ځلیږي
چوپې دښتې غوږ نیولی خدای دربار ته
او یو ستـــــوري هغه بل سره غږیږي

د آسمان هر یو شی درونددی او متین دی
ځمکه غلې ویده شوې شنه رڼا کې
مګر ولي زما زړه له غمو شین دی
ارماني یمه د کوم شي په سودا کې؟

د هیڅ شي منتظر نه یم له خپل ژونده
او نه کړم په هیڅ تېر شوي افسوسونه
آزادي غواړم یواځې له دې بنده
هېرېدو ته د ځان غواړمه خوبونه
مګر خوب، نه د لحد ساړه خوبونه
هسې خوب چې په کوګل کې مې رپېږي
د ژوند واړه طاقتـــــونه، قوتــــــونه
او سینه کې مې سا ښکته پورته کېږي

چې کرې، شپه ورځ، د مینې په باره کې
ماته وواییي یو خوږ آواز سندرې
شنه څېړۍ مې سر د پاسه (په نخره کې)
سر راکوز کړي راسره و کړي خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پتوفي

سا ندور الکسا ندر پتو في (۱۸۲۳ ــ ۱۸۴۹)د مجا رستا ن تر ټولو لوی شاعر دی او تش ۲۶ کاله ژوندیې کړی دی. پتو في نه یوا ځې یو ستر شاعر بلکې د مجارستان یو ستر ملي اتل هم دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غروب

لمر لکه مړاوی ګل د ځمکې په لور
سر ټيټوي او ښکته کېږي پسې
دده له سره او طلايي جام څخه
ورو ورو د نور پانې تويېږي پسې
د دنيا ګی له شوره ډکه ورځه
ورو ما ښامېږي او چوپېږي پسې
په دې ما ښام کې د ناقوس شرنګهار
غوږ ته له لرې رارسېږي پسې
دا څه زړه وړونکې آسماني نغمه ده
چې له دې ستورې را بهېږي پسې
له هغه لرې ښايسته ستورې!!
له اې آزاده وارسته ستوري!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا دونه :

د پوشکين او لرمانتوف شعرونه دافغانستان را ديو د روسي تر جمان او سلاکار
«ايگور سوچنکو» په مرسته او زيار پښتو شوي او مؤثق شوي دي ، که څه هم هغه اوس پور پرېکړی او هغې نړۍ ته تللی دی خو زه د ژوند تر پايه دهغه ددغه احسان منونکی يم.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library